

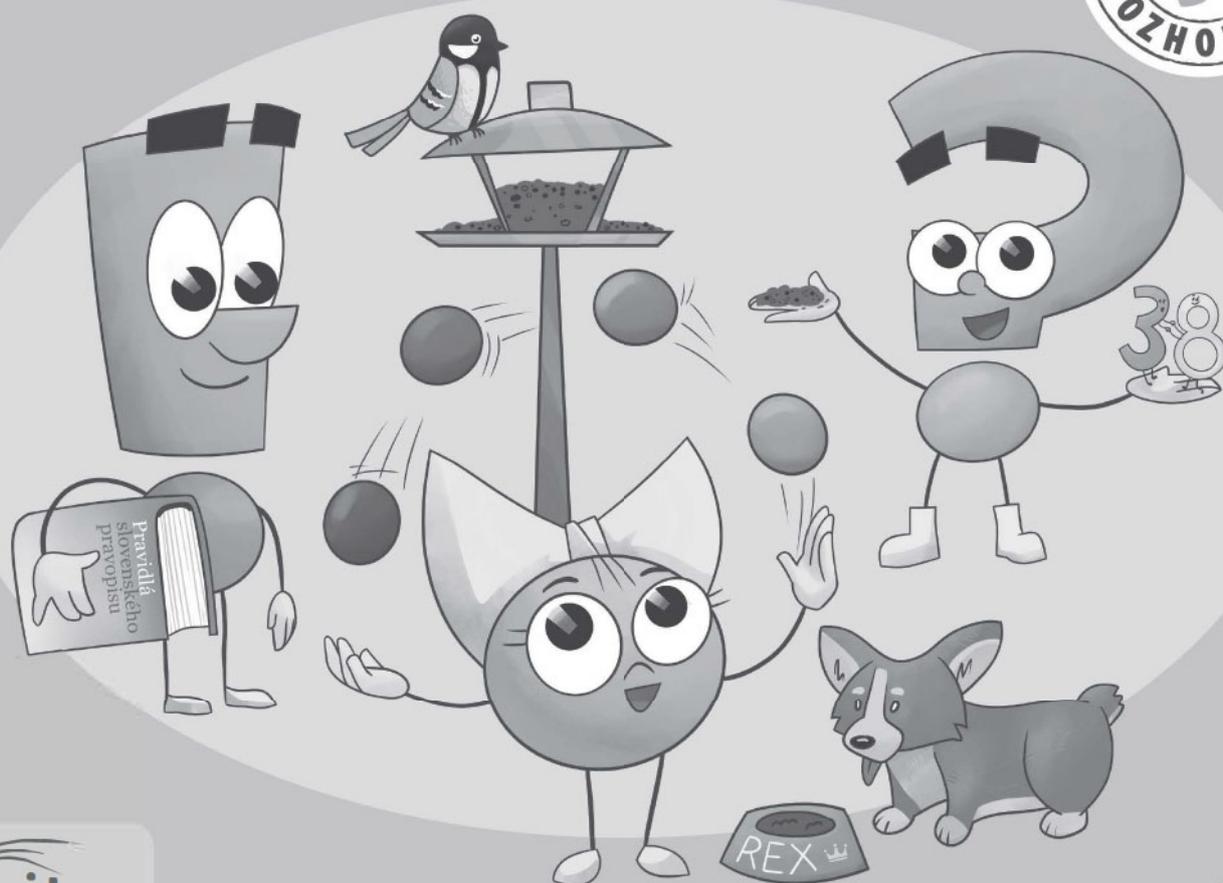
3

Renáta TITKOVÁ · Dagmar MORAVČÍKOVÁ · Terézia BULEJOVÁ · Angela KULICHOVÁ

SLOVENSKÝ JAZYK

pracovná
učebnica

pre 3. ročník základných škôl

aitec
vydavateľstvo

Meno a priezvisko _____

Trieda _____

2.
časť

Autorky ©

PaedDr. Renáta Titková
Mgr. Dagmar Moravčíková
Mgr. Terézia Bulejová
Mgr. Angela Kulichová

Gestorka

PaedDr. Darina Bačová, PhD.

Recenzentky

doc. PaedDr. Simoneta Babiaková, PhD.
Mgr. Lucia Greňová
Mgr. Jana Peniašková
Mgr. Alica Sojková

Grafický dizajn a zalomenie ©

Ing. Danka Pohlodová

Ilustrácie ©

Bc. Jakub Šimjak

Motivačné texty ©

Mgr. Diana Mašlejová

Fotografie ©

Fotografie použité na základe licencie od Shutterstock.com

Manažérka projektu

Ing. Nadežda Rázusová

Manažérky titulu

Mgr. Terézia Bulejová
Mgr. Angela Kulichová

Fotoeditorka

Mgr. Katarína Zraková

Lektorka a jazyková redaktorka

Mgr. Stela Solčianska

Šéfredaktor

Mgr. Walter Hirschner

Tlač

AITEC, s. r. o., Bratislava

Vydalo ©

Vydavateľstvo AITEC, Bratislava

www.aitec.sk

A-01-21/D-01-22

2021, 1. vydanie

Slovenský jazyk pre 3. ročník základných škôl – pracovná učebnica, 2. časť, je spracovaná podľa platných požiadaviek iŠVP – ISCED 1 na jazykové vyučovanie.

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadnu jeho časť nemožno reprodukovať bez súhlasu majiteľa práv.

Vydavateľstvo AITEC venuje maximálnu pozornosť procesu prípravy svojich titulov od prvého rukopisu až po tlač. Napriek tomu sa môžu nájsť nedostatky, o ktorých sa od vás radi dozvieme. Vaše pripomienky nám píšete na adresu: redakcia@aitec.sk.

ISBN 978-80-8146-249-8

NÁVŠTEVA U ILUSTRÁTORA

Bodkin doplnkový zošit

Zošit ponúka doplnkové úlohy a upravené pravopisné cvičenia z pracovnej učebnice.

POUŽITÉ PIKTOGRAMY A ILUSTRÁCIE

- Úlohy vypracuj do zošita.
- Pracuj vo dvojici.
- Precvič si pravopis.
- Zahraj sa so spolužiakom/ spolužiačkou.
- CD nie je súčasťou titulu.

AKO VYPLŇAŤ KRÍŽOVKY

Dvojhĺasky *ia, ie, iu* vpisuj do dvoch okienok veľkými tlačenými písmenami.

T R E T I A C I

Spoluhlásky *dz, dž, ch* vpisuj do jedného okienka veľkými tlačenými písmenami.

S Y C H R A V O

Viac sa o 2. časti pracovnej učebnice Slovenský jazyk pre 3. ročník ZŠ dozviete na www.aitec.sk. Nájdate tam aj mnoho materiálov na stiahnutie a využitie na hodinách slovenského jazyka.

Vybrané slová po s

syn, syr, sýty, sypať (sa), syčať, sykať, sychravý, vysychať, sýkorka, syseľ

Vybrané slová po v

vy, vykať, výskať, vysoký, zvyšok, zvyk, vyť, výr (sova), vydra, vyžla, vyhňa, vy-/vý- (predpona)

Vybrané slová po z

jazyk, nazývať, pozývať, vyzývať, prizývať, vzývať, ozývať sa, prezývať

SLOVNÉ DRUHY

1. Podstatné mená – Kto? Čo?

všeobecné – píšeme ich s **malým** začiatočným písmenom – mama, pes, auto, rieka, mesto, pohorie

vlastné – píšeme ich s **veľkým** začiatočným písmenom – Mária, Dunčo, Váh, Vysoká nad Kysucou, Malá Fatra

2. Prídavné mená – Aký? Aká? Aké?

pekný, cudzí, malá, bystrá, veselé, pyšné

3. Zámená

ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony

môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich

kto, čo, kde, kedy, ako, prečo

ten, tá, to, tento, tam

4. Číslovky – Koľko? (počet) Koľký? (poradie)

jeden, dva, desať, pätnásť, sto

prvý, druhá, desiate, pätnásty, sté

5. Slovesá – Čo robí? Čo robili?

píše, číta, umýva

písali, čítali, umývali (príponu **-li** píšeme vždy s **i**)

Slová s opačným významom (antonymá)

krátky – dlhý, deň – noc, nízko – vysoko

Slová s podobným významom (synonymá)

plakať – vzlykať, rumádzgať, dom – chalupa, budova

SLOHOVÁ ČASŤ

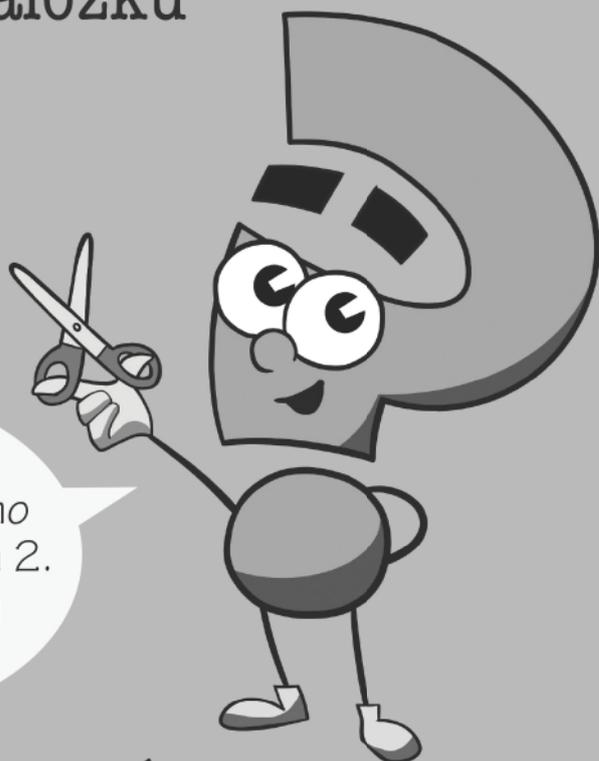
Inzerát je krátky a stručný text, prostredníctvom ktorého ľudia niečo hľadajú, ponúkajú alebo si vymieňajú.

Vizitka je malá kartička, na ktorej sú uvedené kontaktné údaje.

Opisujeme pracovný predmet, návod na výrobu (prípravu) niečoho (kuchársky, lekársky recept). Návod môže byť doplnený nákresom (schémou).

Rozprávanie členíme na úvod, jadro, záver. Pri rozprávaní si pomáhame osnovou.

Vyrob si záložku

Vystrihni
na konci školského
roka záložky z 1. a 2.
části pracovnej
učebnice.

Zlep ich
k sebe.

Záložka je
hotová. Môžeš
ju používať ako
pomôcku.

Renáta TITKOVÁ · Dagmar MORAVČÍKOVÁ · Terézia BULEJOVÁ · Angela KULICHOVÁ

SLOVENSKÝ JAZYK **pracovná učebnica**

pre 3. ročník základných škôl

DOKUMENT O ZVIERATÁCH

Bolo *sychravo*. Vietor nepríjemne *syčal* a konáre stromov sa pri jeho nápore ohýbali. *Sypký* sneh lietal povetrím. Bodka, Otáznik a Výkričník sledovali toto prírodné divadlo z okna treťackej triedy. Zrazu vošiel do triedy Silvester. Podišiel ku kamarátom a schuti si odhryzol zo *syrového* chlebíka.

„Ty si doma neraňajkoval?“ spýtal sa ho Otáznik.

„Raňajkoval som. Ale cestou do školy som dostal veľkú chuť na desiatu od mamy. Chlieb so *syrom* mám veľmi rád a až teraz som poriadne *sýty*,“ vysvetľoval Silvester. Silvester je *synom* režiséra dokumentárnych filmov. Rád chodí za otcom

do práce. Porozprával kamarátom o príprave dokumentárneho seriálu zo života zvierat.

„Vedeli ste, že *sýkorky* zoženú pre svoje mláďatá až päťsto húseníc denne? A že zimný spánok *sýsľa* trvá šesť mesiacov?“

Bodka, Otáznik a Výkričník zvedavo počúvali.

„Tvoj otec má veľmi zaujímavú prácu,“ povedala uznanlivo Bodka. Silvester prikývol a posadil sa do lavice. O chvíľu sa začne prvá vyučovacia hodina.

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Čím je Silvestrov otec?
- O ktorých zvieratách rozprával Silvester kamarátom? Čo im o nich povedal?
- Čo znamená slovné spojenie *sychravé počasie*?
- Čo mal Silvester na desiatu? Čo mávaš na desiatu ty?
- Čím by si chcel/-a byť, keď vyrastieš? Prečo?

2 a) Vypíš z úvodného textu zvýraznené slová do .

b) Zakrúžkuj v nich *samohlásky y, ý* spolu s *obojakou spoluhláskou s*, ktorá stojí hneď pred nimi.

SYN – *synak, synček, synáčik, synovec, synovský, zlosyn...*

3 a) Prečítaj *vybrané slovo* a jeho *príbuzné slová*. Vysvetli význam slov.

b) Použi slová vo vetách. Štyri vety napíš do .

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

4 a) Dopln do viet chýbajúce *vybrané slová*. Vety prečítaj.

b) Povedz názvy rozprávok, z ktorých sú uvedené vety.

● Ach, keby som čo i len takého malého *syna* _____ ako tento hrášok mala.

● Najmladší *syn* _____ sa volal Popolvár. *Riešenie pre úlohu b): Janko Hraško, Popolvár najväčší na svete*

SYR – *syrový, syrček, syrár, syrárka, syráreň, syrovník, syrársky, syrárenský...*

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 5 a) Prečítaj *vybrané slovo* a jeho *príbuzné slová*. Vysvetli význam slov.
b) Použi slová vo vetách. Vety povedz.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 6 Porozmýšľaj a povedz, ktoré druhy syra a výrobky z neho poznáš.

- 7 Prečítaj vety a vysvetli ich význam. Porovnaj pravopis zväznených slov.

U susedov majú malého *synka*. Boxerova tvár bola samá *sinka*.

Starký bol na návšteve u *syna*. Bábätko v kolíske pomaly *usína*.

Bryndza sa vyrába z ovčieho *syra*. Chemický prvok žltej farby sa volá *síra*.

- 8 Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i, í alebo y, ý*.

s ynak om yl m ýto ob yvateľ s yrček
r inčať s yráraeň s ynovský s yrovník hr ib
r íbezle p ýcha s ynovec s inka (modrina)
zlos yn m yklo ob ilie s íra (chemický prvok)

SÝTY – *sýtiť, sýtosť, sýto, nasýtený, presýtený, sýtiaci...*

Vymysli vety

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 9 Prečítaj *vybrané slovo* a jeho *príbuzné slová*. Vysvetli význam slov.

a *síta*.

- 10 Nahraď zväznené slová vo vetách vhodnými slovami z ponuky. Vety prepíš do .
- sýte, sa nasýtil, sýtymi, sýty, dosýta, presýtený*

Janko **sa nasýtil** chutným jedlom. Obraz maľovala **sýtymi** farbami.

To boli **sýte** raňajky! Na detskom ihrisku sa môžu deti **dosýta** zabaviť.

Vzduch bol **presýtený** vôňou jari. Som spokojný, keď som **sýty**.

- 11 Doplň do porediel vhodné *vybrané slová* po s. Pokús sa vysvetliť ich význam.

• Aký otec, taký **syn**_____.

• **Sýty**_____ hladnému neverí.

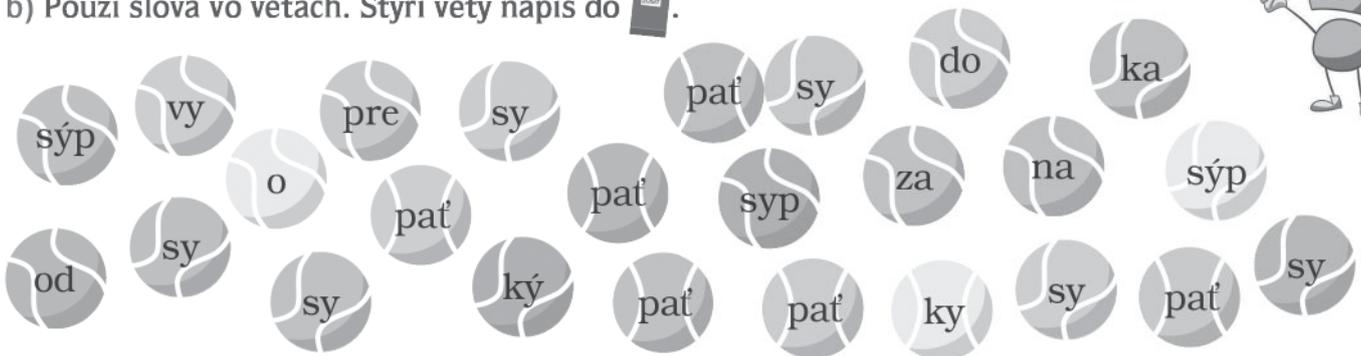
SYPAŤ (SA) – *nasypať, odsypať, presypať, vysypať, zasypať, sypký, sýpka, osýpky...*

Čo znamená

Riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 12 a) Utvor zo slabík rovnakej farby deväť slov. Utvorené slová napíš, prečítaj a vysvetli ich význam.
b) Použi slová vo vetách. Štyri vety napíš do .

vedomosti sype z rukáva?

sýpka, vysypať, osýpky, odsypať, sypký, presypať, dosypať, zasypať, nasypať

- 13 Pomenuj predmet na obrázku. Napíš jeho *názov* a *opíš* ho do .

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

presýpacie hodiny

- 14 Doplň do slovných spojení chýbajúce *samohlásky i, í* alebo *y, ý*.

pos y paný chodn í k

s y pký sniež í k

š í kovný s y n

nas y pané l í stie

s y rový bochn í k

vys y paná r y ža

zap ý rený s y novec

um y té s í to

s ý ta M í lka

pres y pané b y liny

pres ý pacie hod í ny

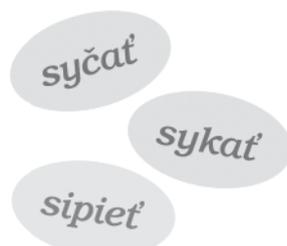
nas ý tený Š í mon

SYČAŤ – *syčanie, zasýčať...*

SYKAŤ – *sykot, sykavý...*

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 15 a) Napodobni zvuk, ktorý vydáva *had, hus* a *para unikajúca z hrnca*. Povedz, ktorú hlásku počuješ.
b) Prečítaj a prepíš slová v plôškach. Vysvetli ich význam.
c) Použi slová vo vetách. Vety napíš do .

syčať _____

sykať _____

sipieť _____

- 16) Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i, í* alebo *y, ý*. Zdôvodni ich pravopis. Vety prečítaj.

Počul si už s ipieť hada? Od bolesti hlasno zas yčala. Ten s ykot je neznesiteľný! Parná lokomotíva krátko zas ipela. Z čajníka s yčí para. Veľká hus silno s ipí. Čo vydáva ten s ykavý zvuk?

SYCHRAVÝ – *sychravo, sychravosť...*

VYSYCHAŤ – *zasychať, obsychať, presychať, usychať...*

Riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 17) a) Prezri si obrázky. Vyfarbi hviezdičku v obrázku, na ktorom je *sychravé* počasie.
b) Vymysli o označenom obrázku štyri vety tak, aby na seba nadväzovali. Vety napíš do .

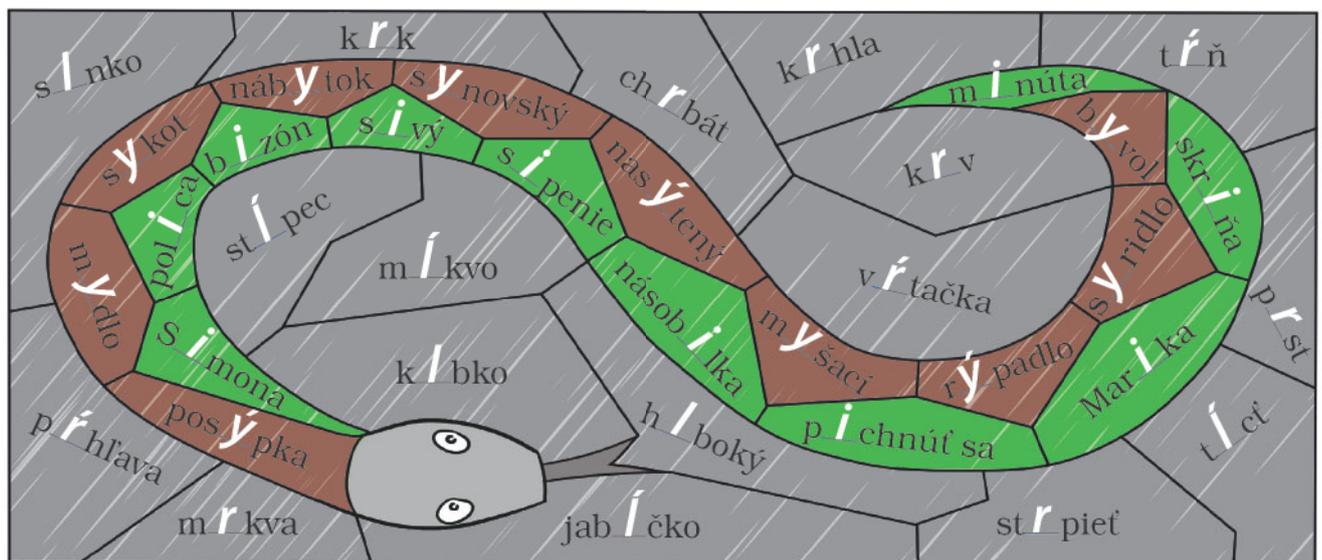
- 18) a) Prečítaj vety. Vysvetli ich význam.
b) Vyhľadaj vo vetách a podčiarkni vybrané slovo *vysychať* a jeho príbuzné slová. Prepíš ich v *abecednom poradí* do .

Bielizeň na slnku dobre usychá^{3.}. Kvet vo váze pomaly obsychá^{1.}. Pôda bez dažďa vysychá^{4.}. Blato na topánkach zasychá^{5.}. Zmoknuté seno dlho presychá^{2.}.

- 19) a) Doplň do slov chýbajúce písmená.

b) Vyfarbi plošky so slovami podľa návodu:

 slová, do ktorých si doplnil/-a *samohlásky i, í*, slová, do ktorých si doplnil/-a *samohlásky y, ý*, slová, do ktorých si doplnil/-a *slabikotvorné spoluhlásky*.

20 a) Vylúšti krížovku. Slovo z tajničky doplň do vety. Vetu prečítaj.

b) Pracuj s knihou alebo s internetom. Vyhľadaj o vtákovi z úlohy a) tri informácie. Napíš ich do .

Riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov.

Dieťa rodičov (chlapec)

S Y N

Najedený

S Ý T Y

Vydávať zvuk ako pri vyslovovaní sss

S Y K A Ť

Sestrin syn

S Y N O V E C

Výrobok z mlieka

S Y R

Detská infekčná choroba s vyrážkami

O S Ý P K Y

Vlhko a chladno (o počasí)

S Y C H R A V O

Jedným z najrozšírenejších európskych druhov vtákov je

S Ý K O R K A bielolíca.

21 a) Nájdi a vyčiarkni v rade písmen desať slov so samohláskami *i, í* a *y, ý* po spoluhláske *s*.

b) Neoznačené písmená napíš do rámečkov a prečítaj slovo.

S Y S E L'

c) Vymysli a napíš do krátky príbeh o živote syslej rodinky.

~~SYRSÍRASSIVÝSÝTHÝSYCHRAVÉSILASSYPAŤSÍDLOEUSYCHAŤLSYKOT~~

Riešenie úlohy c) podľa individuálnych návrhov žiakov.

22 Dopln' do slov chýbajúce samohlásky *i, í* alebo *y, ý*. Zdôvodni pravopis.

s*i*lomer

m*y*dliny

s*y*pú

p*y*tal

os*y*pky

r*y*bár

os*i*vo

p*i*liny

us*i*lovná

b*y*k

s*y*korky

p*i*ráti

zas*y*pané

b*i*tka

s*y*novec

s*i*lák

r*y*ť

s*i*rup

ú*m*y*s*el

s*y*ráreň

s*y*seľ

m*i*halo

vys*y*chať

s*y*ta

r*i*zoto

kos*i*ť

p*y*r

s*y*čalo

dob*y*tok

š*m*y*k*

slab*i*ka

m*i* (mne)

as*i*

23 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

V utorok bolo sychravo. Dnes voda na chodníkoch pomaly vysychala. Synček Silvester nasypal sýkorkám do krmidla zrno. Potom zjedol syrovú nátierku. Nasýtil sa a otvoril encyklopédiu. Čítal o sýsloch a hadoch. Sysle sú veľmi milé a priateľské. Hadom slúži syčanie na zastrašenie nepriateľa.

Vybrané slová po s:

syn, syr, sýty, sypať (sa), syčať, sykať, sychravý, vysychať, sýkorka, sýseľ.

5-RÝCHLOVKA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Rozdeľte sa do skupín. V časovom limite 5 minút vymyslíte a napíšete do krátku báseň, v ktorej použijete aspoň tri *vybrané slová* po s.

PÁTRACIA AKCIA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Vypátraj a napíš do päť rozdielov, ktorými sa od seba líšia *sýkorka* a *sysel*.

ŠIFROVACIA ÚLOHA

- Nájdí vo vetách a zakrúžkuj podľa vzoru ukryté *vybrané* alebo *príbuzné slová* po s.
- Usporiadaj nájdene slová a utvor z nich *oznamovaciu vetu*.

Ryžu vysyp alebo počkaj na starkú!

Osy nás nepoštipali.

Páči sa mi svetlovasý typ človeka.

Zásyp kúpil v lekárni.

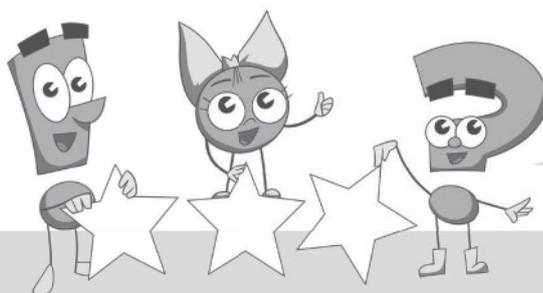
Traktor sa dostal len po sýpku s obilím.

Sýty syn vysypal sypkú posýpku.

TVORIVÁ ÚLOHA

- Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i, y, ý*.
- Vyfarbi a dokresli hrnček podľa *návodu*.

- Na hrnčeku je náp*i*s
Pre s*y*nčeka S*i*lvestra.
- Pod náp*i*som sú nakreslené tri s*i*rôtky.
- Jedna s*i*rôtka je s*y*točervená, druhá s*y*tožltá a tretia fialová.
- Hrnček má s*i*vú farbu.

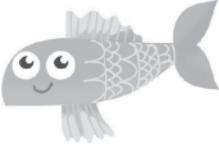

Ako sa ti darilo?

Opakovanie: Vybrané slová po r, s

Úloha má viac riešení.

1 Pomenuj obrázky vybraným alebo príbuzným slovom po r alebo s. Slová napíš pod obrázky.

				
ryba	rybár	rýľ	ryža	ryšavý
				
rýpadlo	ohryzok	rýdzik	rys	koryto
				
korytnačka	vytrysknúť	rytier	syn	syr
				
sypať	syčať	sýkorka	ysel'	sychravý

2 Pracujte vo .

Vymyslite príbeh, v ktorom použijete aspoň šesť slov z úlohy 1. Príbeh porozprávajte spolužiakom.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

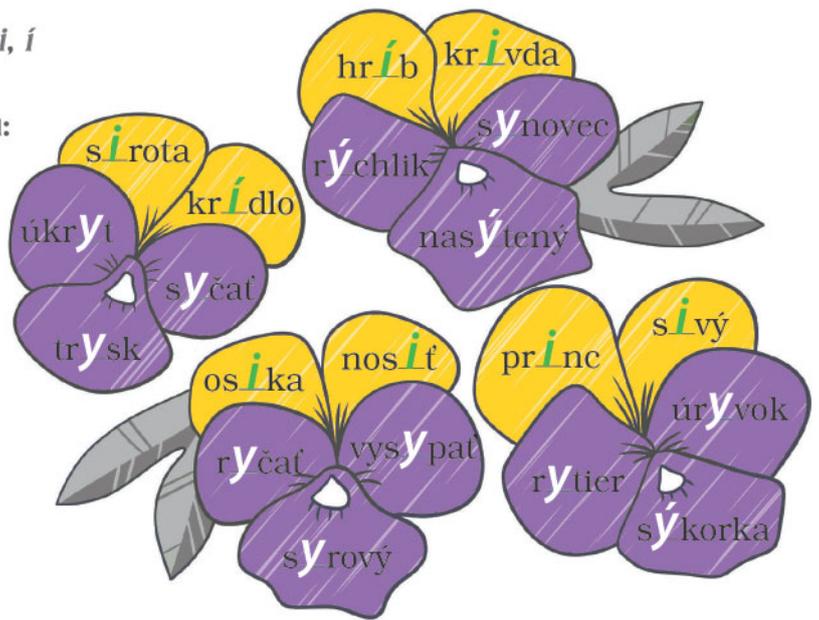
3 Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý.

p_í_skanie nás_y_p b_ý_vanie r_y_pák s_y_kot om_y_l
 m_y_(všetci) r_y_bárik r_y_žovaľ s_y_slie b_í_tka ab_y
 s_ý_pka str_i_ga kor_y_to čap_i_ca b_ý_ček s_i_tá
 hm_y_zožravá p_y_tliačif' m_i_hnúť s_i_rota hr_i_va r_ý_m
 ob_y_čajne s_i_réna kop_ý_tko s_i_pieť kr_i_šťál' s_ý_ta

4 a) Doplni do slov chýbajúce *samohlásky i, í* alebo *y, ý*.

b) Vyfarbi lupienky kvetov podľa návodu:

- lupienky so slovami s *i, í*,
- lupienky so slovami s *y, ý*.

5 Pracuj s knihou alebo s internetom. Napiš pomenovanie kvetu na obrázku v úlohe 4 b). Vyhľadaj o tomto kvete tri informácie a napiš ich do .

S I R Ō T K A

6 Pridaj k *sy-*, *sý-*, *ry-* a *rý-* zvyšnú časť slova a utvor vybrané alebo príbuzné slová po *r* a *s*. Slová napiš po slabikách.

Vzor: *rý* → *rý-ľo-vať* *Možné riešenie*

sy- sy-no-vec, sy-rá-reň, sy-ro-vý, sy-seľ, sy-pať...

sý- sý-ty, sý-kor-ka...

ry- ry-ba, ry-bár, ryb-ník, ry-čaj, ry-ža, ry-žo-vý...

rý- rý-ľo-vať, rých-ly, rých-lik, rý-pať...

7 Doplni do hrebeňovky slová.

kryštál, sýtený, križovatka, syn, lasica, nasypať, rýpadlo, rybička, sila, rým

8 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Doma chovám zlatú rybkú. Každé ráno jej nasypem sypkú potravu. To ju zasýti. Voda musí byť krištáľovo čistá. Akvárium často čistím. Rybka si v ňom našla svoj úkryt. Rada sa skrýva za kameňom. Je veľmi rýchla a bystrá. Chcel by som aj korytnačku. Mama mi ju kúpi k sviatku.

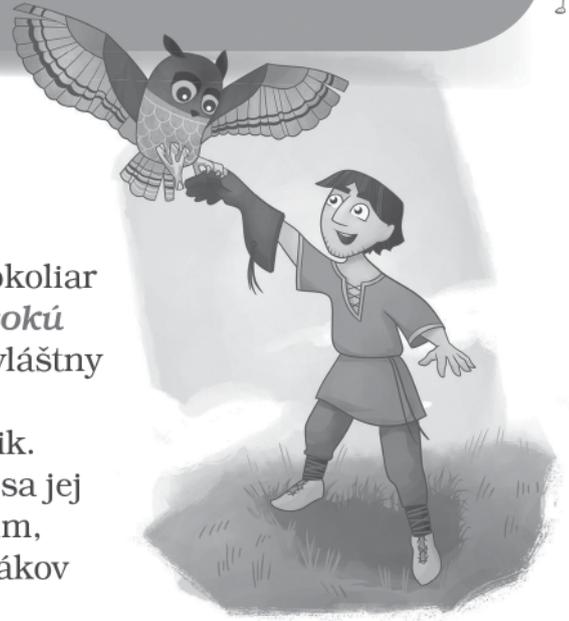
U SOKOLIAROV

„Milí žiaci, vitajte u sokoliarov,“ privítal tretiakov sokoliar Edo. Žiaci s pani učiteľkou prešli do areálu cez **vysokú** bránu obrastenú brečtanom, z ktorého sa ozýval zvláštny **výskot**.

„Čo **vydáva** ten zvuk?“ spýtal sa **vystrašene** Otáznik.
„To je **výr** – naša sova. Voláme ju Eliška. Nemusíte sa jej báť, deti má veľmi rada,“ odpovedal Edo. **Vysvetlil** im, že sokoliarstvo je spôsob lovu pomocou dravých vtákov a na našom území má bohatú tradíciu.

„My sokoliaristi máme vo **zvyku** starať sa o naše dravé vtáky, ako sú jastraby, sokoly či sovy. **Zvyšok** našej práce tvorí prezentácia sokoliarstva. Snažíme sa dospelým a deťom ukázať, aké sú dravce nádherné tvory a aká je história ich spolunažívania s ľuďmi,“ pútavo rozprával Edo.

Tretiaci počúvali a s napätím sledovali, ako z veľkej **výšky** pristál jastrab na Edovu ruku. Potešilo ich, keď im sova Eliška zahúkala na pozdrav. Bol to skvelý deň.

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Čo vystrašilo Otáznika?
- Ako sa volal výr?
- Ktorá veta vysvetľuje, čo je sokoliarstvo? Nájdi ju v texte a podčiarkni.
- Čo znamená slovné spojenie *mať bohatú tradíciu*?
- V čom spočíva práca sokoliarov?

2 a) Vypíš z úvodného textu zvýraznené slová.

b) Zakrúžkuj v nich *samohlásky y, ý* spolu s *obojakou spoluhláskou v*, ktorá stojí hneď pred nimi.

<u> </u> vysokú <u> </u>	<u> </u> výskot <u> </u>	<u> </u> vydáva <u> </u>
<u> </u> vystrašene <u> </u>	<u> </u> výr <u> </u>	<u> </u> vysvetlil <u> </u>
<u> </u> zvyku <u> </u>	<u> </u> zvyšok <u> </u>	<u> </u> výšky <u> </u>

VY, VYKAŤ – vykanie...

3 a) Doplníš do viet chýbajúce slová *mi, my, ty* alebo *vy*. Vety prečítaj.

b) Podčiarkni vetu, v ktorej sa *vyká*.

To si bol **ty**? Kiežby si **mi** to povedal skôr! Teta, **vy** ste boli tiež v divadle? Tretiaci, **vy** už opäť chodíte do školy? **My** sa učíme z domu.

- 4 Rozhodni, ktoré slovo z dvojice nepatrí podľa významu do vety. Nesprávne slovo prečiarkni, vety prečítaj a svoje rozhodnutie zdôvodni.

Mojej spolužiačke tykám/~~vykám~~. Starším ľuďom ~~tykám~~/vykám.

~~Tykám~~/Vykám aj pani riaditeľke. Brat mi tyká/~~vyká~~.

~~Vykám~~/Tykám, keď oslovujem niekoho slovom ty.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 5 Pracujte vo .

Vyberte si dvojicu postáv, vymyslite situáciu a navčíte spolu rozhovor. Použite vo vetách správne vykanie alebo tykanie.

chlapec – šofér autobusu

dievča – predavačka v obchode

babička – vnuk

žiak – učiteľka

brat – sestra

VÝSKAŤ – zavýskať, zvýsknuť, výskot...

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 6 a) Prečítaj vybrané slovo a jeho príbuzné slová. Vysvetli ich význam.
b) Použi slová vo vetách. Vety povedz.

- 7 a) Prečítaj vety. Vety, ktoré nedávajú zmysel, podčiarkni.

b) Nahrad v podčiarknutých vetách zvýraznené slovo iným vybraným alebo príbuzným slovom tak, aby dávali zmysel. Všetky vety prepíš do .

Jožko zvýskol od radosti. Had potichu zavýskal. Tanečnice pri tanci výskali. Jeleň hlasno ryčal. Výskot detí sa ozýval po okolí. V rieke sme pozorovali výskanie rýb. Výskať v lese je prísne zakázané!
hmýrenie

VYSOKÝ – vysoko, vysočina, vyššie, najvyššie, výška, výšina, vyvýšenina, povýšený, povýšenie, povýšene, povýšenecký...

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 8 a) Prečítaj vybrané slovo a jeho príbuzné slová. Vysvetli ich význam.
b) Použi každé slovo vo vete. Napíš do päť viet tak, aby na seba nadväzovali.

Riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 9 a) Spoj dvojice slov, ktoré k sebe patria. Slovné spojenia napíš do a vysvetli ich význam.
b) Napíš inzerát, v ktorom ponúkaš na predaj byt na najvyššom poschodí.

ZVYŠOK – zvyškový, zvýšiť, zvyšný, zvýšenie...

ZVYK – zvyknúť, zvykať, zvyknutý, zlozvyk, návyk, odvykať, zvyčajne, nezvyčajne...

- 10 a) Prečítaj vybrané slová a ich príbuzné slová. Vysvetli ich význam.
b) Použi slová vo vetách. Vety povedz.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 11 Doplň do slov chýbajúce samohlásky *i, í* alebo *y, ý*. Vysvetli význam viet.

Budú sa zv^yšovať ceny potravín? Zv^yšⁱ li mⁱ trⁱ eurá. Zv^yšné peniaze som mⁱ nula. Zv^yšok trestu si už odp^ykal. Mojim zlozv^ykom je obhr^yzanie nechtov. Zv^yšenie dôchodkov nastane v aprⁱli.

- 12 a) Vyfarbi rovnakou farbou: ročné obdobie, názov sviatku, zvyky, ktoré k nemu patria.
b) Vyber si jeden sviatok a porozprávaj, ktoré zvyky vtedy dodržiavate vo vašej rodine.

JAR

LETO

JESEŇ

ZIMA

Veľká noc

Pamiatka zosnulých
(Dušičky)

Vianoce

Svätojánska
noc

sviečky

vianočný stromček

kraslice

darčeky

vatra

polievanie a šibanie

vítie vencov

spomínanie

VYŤ – zavýť, zavýjať, zavýjanie...

- 13 a) Všimni si pravopis zvýraznených slov. Prečítaj ich význam.
b) Použi slová vo vetách. Vety napíš do .

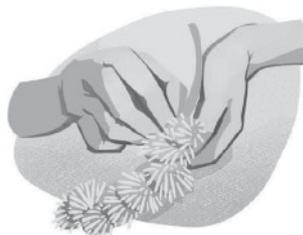
Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

so slovami
vyla, vila a víla.

vyť

vydávať prenikavý zvuk
(napr. vyť od bolesti, pes/vlk vyje)

plieť

(napr. viť veniec
z kvetov)

viť

balíť, zväzovať
(napr. viť dieťa
do perinky)

- 14 a) Dopln do slov chýbajúce *samohlásky i, í alebo y, ý*. Pomôž si úlohou 12 na s. 13.
b) Zisti a porozprávaj, ako sa víje veniec a robí píšťalka z púpavy.

Z lesa sa ozýva zav **y** janie vlka. Vieš uv **i** ť venček z púpavy? Od bolesti s **i** lno zav **y** l. Lesná v **i** la očarila pr **i** nca. Psy v **y** li celú noc. Na našej ul **i** ci stojí prep **y** chová v **i** la. Has **i** čské s **i** rény cestou hlasno zav **y** jali. V záv **i** ne sú zav **i** nuté v **i** šne a sl **i** vky. Bábätko zav **i** nuli do per **i** nky.

VÝR

- 15 a) Prečítaj texty. Vysvetli významy zvýraznených slov.
b) Vyfarbi správnu plošku s pomenovaním textu.

OPIS

SPRÁVA

Výr skalný je naša najznámejšia a najväčšia sova. Je to dravý vták s vynikajúcim zrakom a sluchom. Perie, ktoré má na hlave, vyzerá ako uši. Výr loví za súmraku a v noci. Je veľmi užitočný, pretože uloví množstvo drobných hlodavcov.

OPIS

SPRÁVA

Včera sa počas letu do Vysokých Tatier posádka vrtuľníka stretla s nezvyčajným prírodným javom. Išlo o nebezpečný vzdušný **vír**. Vrtuľník spoľahlivo pristál a nikto sa nezranil.

- 16 Dopln do slov chýbajúce *samohlásky i, í alebo y, ý*. Zdôvodni pravopis.

V **y** r chcel ulov **i** ť m **y** š. Piesočný v **i** r b **y** va nebezpečný. V **i** r prachu sa vzniesol do v **y** šky. Tanečníci krúžili vo v **i** re tanca. Lietadlo sa dostalo do vzdušného v **i** ru. V **y** soko v horách pri lesnej b **y** strine v **y** skali v **i** ly. Víča uv **i** delo červ **i** ka a od strachu zav **y** lo. V **i** któria ch **y** stá makový záv **i** n. Mam **i** čka zav **i** nula bábätko do per **i** nky. B **y** vajú v prep **y** chovej v **i** le?

- 17 Prečítaj vety a vysvetli ich význam.

Zvyk je železná košeľa.

V hlave mu neustále *viria* myšlienky.

Kto *vysoko* lieta, nízko padá.

VYDRA

Riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov.

18 a) Prečítaj text. Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i, í alebo y, ý*.

b) Pracuj s knihou alebo s internetom. Vyhľadaj a napíš do názvy slovenských riek, v ktorých sa vyskytuje *vydra* riečna.

Podobne ako s*y*seľ aj v*y*dra riečna patrí medzi *i* hlodavce. Váži *i* okolo šesť až pätnásť k*i*logramov, dĺžka tela s chvostom je v*y*še metra. Dlhé št*i*hle telo a plávacie blany medzi *i* prstami jej pomáhajú š*i*kovne sa poh*y*bovať vo vode. Má tmavohnedú kožuš*i*nu, ktorá je na brušku, okolo p*y*sku a hrdla svetlejšia. Je to nočný ž*i*voč*i*ch. Zv*y*čajne loví r*y*by, raky, žaby, hlodavce a občas aj hm*y*z.

19 Označ podľa textu v úlohe 18, či sú vety pravdivé (P) alebo nepravdivé (N).
Nepravdivé vety oprav a napíš do .

Vydra a svišť patria medzi hlodavce. (P) (N) Vydra je výborná plavkyňa. (P) (N)

Vydra váži okolo dvadsať kilogramov. (P) (N) Vydra je nočný tvor. (P) (N)

Vydra má svetlohnedú kožušinu. (P) (N) Vydra sa živí rastlinami. (P) (N)

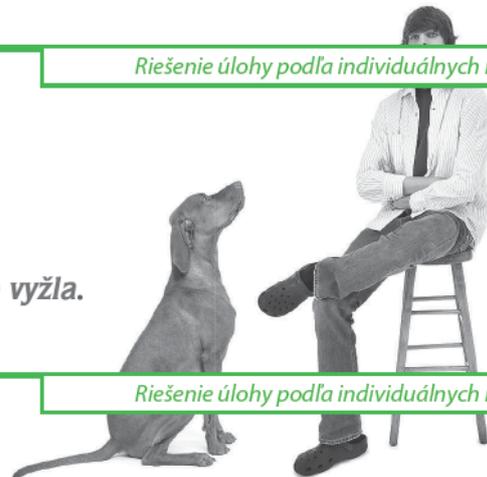
VYŽLA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

20 a) Prečítaj *vybrané slovo* a vysvetli jeho význam.

b) Pozoruj obrázok.

Porozmýšľaj a vysvetli význam vety *Je chudý ako vyžla*.

VYHŇA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

21 a) Prezri si obrázok. Prečítaj oba významy slova *vyhňa*.

b) Porozmýšľaj a povedz, čo sa vyrába v kováčskej *vyhni* a na čo slúži *nákova*.

vyhňa

- druh pece s veľmi vysokou teplotou
- miesto, kde sa vykonávajú kováčske práce

Vysvetli, čo znamená veta
Kuj železo, kým je horúce.

- 22 a) Nájdi a označ v rade písmen *desať* slov. Prepíš ich do .
b) Použi slová vo vetách. Vety s *vybranými slovami* napíš do .

VIŠŇAVYDRAVYŽLAVIDIEŤVYSOKÝVIDIEKVISIEŤZVYKVYHŇAVÍTAŤ

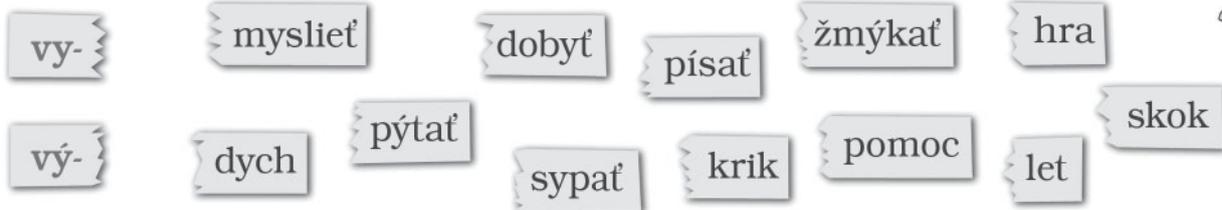
Riešenie úlohy a): višňa, vydra, vyžla, vidieť, vysoký, vidiek, visieť, zvyk, vyhňa, vítať.

VY-/VÝ- (predpona)

Viac sa o predponách dozvieš v 1. ročníku.

- 23 a) Prečítaj slová. Pridaj pred každé slovo *predponu vy-* alebo *vý-* a utvor nové slová. Utvorené slová napíš do a prečítaj.
b) Vymysli a povedz vetu, v ktorej použiješ čo najviac utvorených slov.

Riešenie úlohy a): *vymyslieť, vydobýť, vypísať, vyžmýkať, výhra, výdych, vypýtať, vysypať, výkrik, výpomoc, výlet, výskok.*

- 24 Doplň do viet slová s *predponami vy-, vý-* z úlohy 23.

Počul som hlasný *výkrik*..... Musím *vymyslieť*..... darček

pre sestru. Cez prázdniny pôjdeme na *výlet*..... do hôr. Choď,

prosím, *vysypať*..... smeti! Bielizeň treba dobre *vyžmýkať*.....

Najprv nádych, potom *výdych*.....

- 25 **VYKONAJ, VYMYSLI...**

Vykonaj podľa pokynov:

- a) vyskoč, vykroč, vyskoč, vykroč, vymenuj všetky vybrané slová po v,
b) vykroč, vyskoč, vyskoč, vykroč, vymysli opytovaciu vetu,
c) vykroč, vykroč, vyskoč, vyskoč, vypočítaj príklad $55 + 45$.

Vymysli vlastné pokyny pre spolužiakov. Použi slová začínajúce sa *predponou vy-* alebo *vý-*.

- 26 **PRAVOPISNÉ CVIČENIE**

Naším zvykom je chodiť do lesa. V lese nesmieme výskať ani plašiť zvieratá. Na vysokom strome zbadáme výra. Uvidíme aj lesnú vílu? Po oddychu zabalíme zvyšok jedla. Kráčame späť okolo starej vyhne a potoka. Zrazu sa pri ňom mihla vydra. Naša vyžla na ňu nešteká. Je vychovaná. Večer zvykne zavýjať.

Vybrané slová po v:

vy, vykať, výskať, vysoký, zvyšok, zvyk, vyť, výr (sova), vydra, vyžla, vyhňa, vy-/vý- (predpona).

5-RÝCHLOVKA

Rozdeľte sa do skupín. V časovom limite 5 minút napíšte do čo najviac vybraných a príbuzných slov, ktoré sa začínajú predponami vy-, vý-.

PÁTRACIA AKCIA

- a) Doplň do slov v tabuľke chýbajúcu *samohlásku i* alebo *y*.
 b) Vypátraj slová, ktoré v texte pod tabuľkou chýbajú, a doplň ich. Pomôž si úlohou a).

Priezviská	Živočíchy	Príbytky	Jedlá
V y soká	m y š	v i la	s y rovník
V y skočilovci	r y bičky	b y t	br y ndzové halušky
V y darený	v y žla	b y tovka	r i zoto

Pán **Vydarený** býva v **bytovke**. Nemá rád bryndzu ani syr.

Často jedáva **rizoto**. Stará sa o **vyžlu**.

Pani **Vysoká** chová vo svojej **vile** malú bielu **myš**. Jej obľúbené jedlo je **syrovník**.

Vyskočilovci žijú v **byte**. Najviac im chutia **bryndzové halušky**. Chovajú **rybičky**.

ŠIFROVACIA ÚLOHA

Rozšifruj slová a napíš ich.

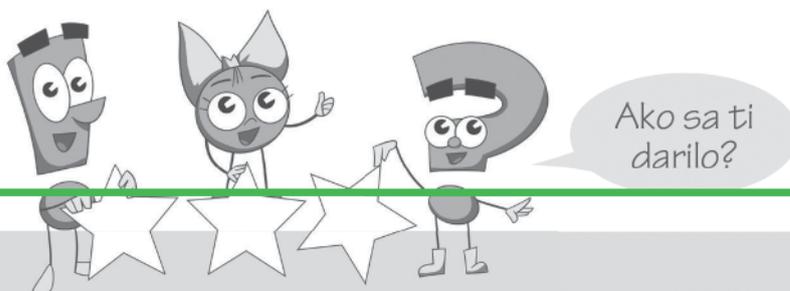
Výkričník, vyčivistiť, kovoryto, Bodkava, Otávazník, prírodava, javar, vyvizbierať, vyvidra, zvyvik

Výkričník, vyčistiť, koryto, Bodka, Otáznik, príroda
jar, vyzbierať, vydra, zvyk

TVORIVÁ ÚLOHA

Napiš do oznam o jarnom upratovaní prírody. Použi v ňom slová zo šifrovacej úlohy.

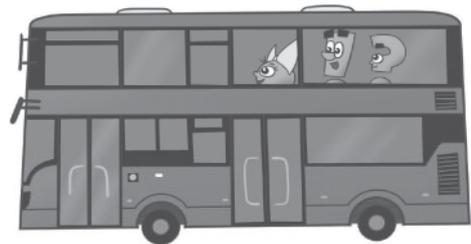
NÁVŠTEVA Z CUDZINY

V stredu doobeda prišla k tretiakom do triedy vzácna návšteva. Miškov bratranec Robert sa narodil v Anglicku a rozpráva iba po anglicky. Miškova rodina ho *pozývala* na Slovensko každý rok, ale až teraz sa mu podarilo pricestovať. Kamaráti *prezývajú* Roberta Bob. Keď vošiel do tretej triedy, bol trochu hanblivý. „Robert, mohol by si nám porozprávať o meste, v ktorom žiješ, a o anglických zvykoch?“ *vyzývala* ho pani učiteľka po anglicky. Robert sa osmelil a postavil sa pred tretiakov. „S rodičmi žijeme v malom anglickom meste, ktoré sa *nazýva* Salisbury (čítaj *sólzbrí*). Je to krásne mesto s veľkým zeleným parkom a so vzácnou gotickou katedrálou, ktorá má najvyššiu vežu v celom Anglicku. Každú hodinu sa z veže *ozýva* zvuk zvonov. V lete pozýva starosta nášho mesta všetkých obyvateľov na lampiónový sprievod,“ rozhovoril sa Robert. Pani učiteľka mu poďakovala a žiakom všetko preložila do slovenského *jazyka*.

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Kto prišiel do treťackej triedy na návštevu?
- Ako Roberta prezývajú kamaráti?
- V ktorom meste žije Robert s rodičmi?
Čo o ňom porozprával tretiakom?
- Ktorý cudzí jazyk sa učíš ty?
- Myslíš si, že je dôležité, aby človek ovládal cudzie jazyky? Prečo?

2 a) Vypíš z úvodného textu zvýraznené slová.

b) Zakrúžkuj v nich *samohlásky y, ý* spolu s *obojakou spoluhláskou z*, ktorá stojí hneď pred nimi.

pozývala prezývajú vyzývala
nazýva ozýva jazyk

JAZYK – jazykový, jazykoveda, jazykovedec, jazýček, dvojjazyčný, jazyčnica...

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

3 a) Prezri si obrázky. Prirad k nim slová *jazyk* alebo *jazýček* a vysvetli významy slov.

b) Použi slovné spojenia vo vetách. Vety napíš do .

4 Vysvetli významy slovných spojení.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

maškrtný jazýček

ostrý jazyk

melie jazykom

derie si jazyk

5 Doplň do viet chýbajúce slová. Vety prečítaj. Vysvetli význam poslednej vety.
jazykovednom, jazykovej, dvojjazyčný, jazyčnica, jazykovedec

Na stole mám položený **dvojjazyčný** slovník. Naš známy pracuje v **jazykovednom** ústave ako **jazykovedec**. Janko chodí do **jazykovej** školy. Naša suseda je veľká **jazyčnica**.

NAZÝVAŤ, POZÝVAŤ, VYZÝVAŤ, PRIZÝVAŤ, VZÝVAŤ, OZÝVAŤ SA, PREZÝVAŤ – prezývka...

6 a) Podčiarkni vo vetách *vybrané slová* a *príbuzné slovo*. Prepíš ich do a vysvetli ich význam.
b) Všimni si pravopis zvýrazneného slova. Použi ho vo vete. Vetu napíš do .

Riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov.

Poznáš nejakú vtipnú prezývku? Pozývam ňu na moju narodeninovú oslavu. Vyzýval ho na súboj. Z diaľky sa ozývala ozvena. Ako sa nazýva toto pohorie? Zdenovho ocka prizývajú k chorým zvieratám. Od únavy začal zívvať.

7 Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i, í* alebo *y, ý*. Zdôvodni pravopis.

z **i** ma, r **y** bár, z **i** ps, jaz **y** čnica, poz **ý** vam, z **í** vaš, z **í** skať, prez **ý** vka,
v **ý** ška, oz **ý** vať sa, pokaz **i** ť, naz **ý** vať, zmiz **í** k, m **y** dlo, mraz **i** vo,
vyz **ý** va, voz **í** k, s **y** n, jaz **y** koveda, op **y** tovacia, ob **y** vateľ, r **ý** dzik

8 JAZYKOLAMY

Prečítaj čo najrýchlejšie.

Išiel pštros s pštrosicou a pštrosičatami Pštrosou ulicou.

Brontosaurus, brontosaurica a brontosauričatá sa hádajú, kto je najbrontosaurovatejší.

9 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Odborníka na jazyk nazývame jazykovedec. Pracuje v jazykovednom ústave. Často sa mu ozývajú ľudia. Potrebujú poradiť alebo ho pozývajú na besedu. Odpovede zisťuje aj v slovníku. Spoločne debatujú o spisovnej slovenčine a vede o jazyku. Voláme ju jazykoveda.

Vybrané slová po z:

jazyk, nazývať, pozývať, vyzývať, prizývať, vzývať, ozývať sa, prezývať.

Opakovanie: Vybrané slová po z

5-RÝCHLOVKA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Rozdeľte sa do skupín. V časovom limite 5 minút napíšte do čo najviac slov, ktoré obsahujú **zi** alebo **zí**.

PÁTRACIA AKCIA

a) Pracuj s knihou alebo s internetom.

Vypátraj, ako *nazývame* uvedené slovenské mestá.

b) Spoj názov mesta a slovné spojenie, ktoré k sebe patria.

Košice		krásavica na Dunaji
Bratislava		mesto módy
Trnava		slovenský Rím
Trenčín		metropola východu

Košice

Riešenie úlohy c) podľa individuálnych návrhov žiakov.

ŠIFROVACIA ÚLOHA

a) Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i* alebo *y, ý*.

b) Zakrúžkuj v každom slove písmeno, ktorého poradie určuje číslo pred slovom.

Písmená vpíš do tabuľky a vzniknuté slovné spojenie prečítaj.

A 1. (z) i ma

B 1. (m) ob i l

2. z (i) sk

2. nepoz (y) vať sa

3. za (m) y kať

3. s (y) n

4. m (y) to

4. pr (y) štíť

5. nepoz (y) vať

5. slab (i) ka

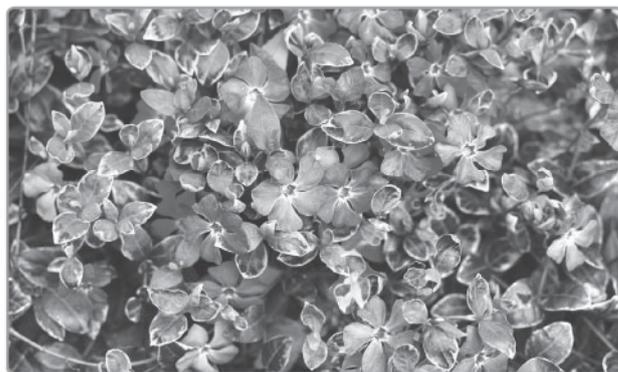
6. pr (i) nčezná

6. p (y) tliak

7. násob (i) lka

8. úm (y) selne

9. č (i) stiareň

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
A	Z	I	M	O	Z	E	L	E	Ň
	1.	2.	3.	4.	5.	6.			
B	M	E	N	Š	I	A			

c) Pracuj s knihou alebo s internetom. Vyhľadaj o rastline z úlohy b) tri informácie.

Napiš ich do .

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

TVORIVÁ ÚLOHA

Vytvor a napíš na výkres alebo do pozvánku, ktorou *pozývaš* tretiaakov na školskú akciu *Noc s Andersenom*.

Ako sa ti darilo?

1 a) Pomenuj obrázky slovami, ktoré budú obsahovať vy, vý, ví, ví, zy alebo zí.
Slová napíš pod obrázky.

b) Použi každé slovo vo vete. Tvor rôzne *druhy viet*. Všetky vety napíš do .

výr

vír

vyť

viť

víla

vila

jazyk

zívať

2 Nahraď zvyraznené časti slov spojeniami vy, vý, ví, ví, zy, zý, zi alebo zí a vytvor nové slová.
Vytvorené slová napíš.

mávať

zívať

guma

zima

jarok

jazyk

pýtať

vítať

musieť

visieť

vydávať

vyzývať

líška

výška

znak

zvyk

3 Doplň do slov chýbajúce *samohlásky i, í* alebo *y, ý*.

v yšina, vz yvajú, dob ytčí, v ysoko, zb iť, jaz yček, keb y, s ila, z ips,
zv yril sa, hr yziem, m ykáme sa, cv ičila, kop ytko, v ylet, jaz ykovedný,
r ybací, hm yrite sa, v idlička, m inúta, skup ina, v ydra, prez yvka

4 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Vonku je zima. Oblečiem si zimník a teplé nohavice. Zoberiem vyžlu na prechádzku. Zasněženú prírodu mám veľmi rada. Často ju kreslím. Aj výra na vysokom strome a tancujúcu vílu. Doma si pochutím na gaštanovom jazýčku a prečítam si o vydre riečnej. Potom o nej napíšem do zošita zo slovenského jazyka.

- 1 a) Doplníš do viet chýbajúce pomenovania živočíchov. Použi *vybrané slová*. Vety prečítaj.
b) Napíš do *inzerát*, v ktorom predávaš/kupuješ niektorého vodného živočícha.

Vo vode žije R Y B A a K O R Y T N A Č K A. Na brehoch riek prebýva V Y D R A. Medzi vtáky patria V Ý R a S Ý K O R K A. Doma chováme K O B Y L U, B Ý K A a V Y Ž L U. V hlbokých lesoch žije R Y S. Na poli má svoj príbytok S Y S E Ľ.

- 2 Rozhodni, ktoré slovo z dvojice nepatrí podľa významu do vety. Nesprávne slovo prečiarkni, vety prečítaj a svoje rozhodnutie zdôvodni.

Vlčica vyla/~~vila~~ na mesiac. • Na kopci stála nová ~~vyla~~/vila.
Rým/~~Rím~~ v tejto básni nenájdeš. • ~~Rým~~/Rím je plný historických pamiatok.
Počuli ste ~~pysk~~/pisk píšťalky? • Žriebä má malý pysk/~~pisk~~.
Mama tíšila plačúceho synka/~~sinka~~. • Detské kolená sú samá ~~synka~~/sinka.
Prestaňte sa ~~byť~~/biť! • Chcem byť/~~biť~~ doma!
~~Myška~~/Miška ukryla veci do skrine. • Myška/~~Miška~~ sa ukryla do diery.

- 3 a) Nájdi a označ v slovných spojeniach zašifrované *vybrané slová*. Napíš ich.
b) Dopíš k napísaným *vybraným slovám* po dve *príbuzné slová*.
c) Rozdeľ napísané slová *zvislými čiarami na slabiky*. *Možné riešenie:*

keby tancovali	<u>byť, by/to/vý, by/tov/ka</u>
strmý tobogan	<u>mý/to, mýt/nik, mýt/ne</u>
veľkolepý charakter	<u>pý/cha, pyš/ný, pre/py/cho/vý</u>
starý medveď	<u>rým, rý/mo/vať, rý/mo/vač/ka</u>
kosy nabrúsili	<u>syn, sy/nov/ský, sy/no/vec</u>
názvy kvetov	<u>zvyk, ne/zvy/čaj/ný, zvyk/núť</u>

- 4 Utvor a napíš do vety podľa pokynov.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- Opytovaciu vetu, v ktorej sa nachádza jedno *vybrané* alebo *príbuzné slovo* po *p* aj *s*.
- Oznamovaciu vetu, v ktorej sa nachádza jedno *vybrané* alebo *príbuzné slovo* po *r* aj *z*.
- Rozkazovaciu vetu, v ktorej sa nachádzajú tri *vybrané* alebo *príbuzné slová* po *m*.
- Oznamovaciu vetu, v ktorej sa nachádzajú dve *vybrané* alebo *príbuzné slová* po *v* a jedno *vybrané* alebo *príbuzné slovo* po *b*.

- 5 a) Nájdi a označ v štvorsmerovke pätnásť vybraných a príbuzných slov. Slová napíš.
starobylý, myš, násyp, priesmyk, sypaný, stryná, sýpka, mydlo, pýr, obyčaj, pyštek, vyžla, výška, ryk, trysk
- b) Zakrúžkuj v napísaných slovách obojakú spoluhlásku, ktorá stojí hneď pred samohláskou y alebo ý. Povedz, po ktorej obojakej spoluhláske chýbajú vybrané slová v úlohe a). Vymenuj ich.

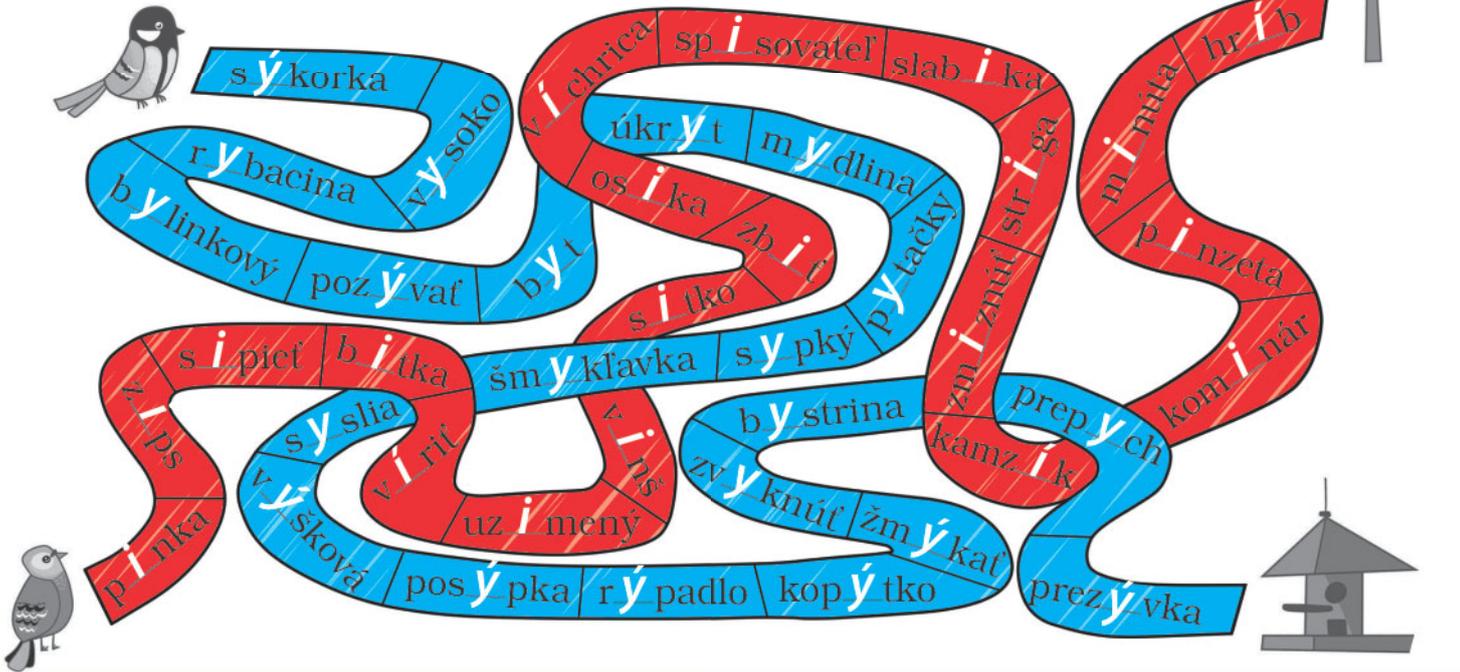
K	S	Y	R	T	O	P	A	V
S	T	A	R	O	B	Y	L	Ý
Y	R	K	O	M	Y	Š	Ž	Š
P	Y	P	L	R	Č	T	Y	K
A	N	Ý	D	Ý	A	E	V	A
N	Á	S	Y	P	J	K	Y	R
Ý	K	Y	M	S	E	I	R	P

starobylý, myš, násyp, priesmyk, sypaný, stryná, sýpka, mydlo, pýr, obyčaj, pyštek, vyžla, výška, ryk, trysk

- 6 a) Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý. Zdôvodni pravopis.
 b) Vyfarbi plošky so slovami podľa návodu:

slová s doplneným y, ý

slová s doplneným i, í

- 7 Pracujte vo .

Vymyslite príbeh, v ktorom použijete čo najviac vybraných a príbuzných slov po b, m, p, r, s, v, z. Svoje rozprávanie prezentujte pred spolužiakmi.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 8 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Idem sa šmýkať na kopec. Dám si rukavice. Nebude mi zima? Neskôr si urobím čaj z bylín. Naša vyžla sedí pyšne v obývačke a zíva. Z lesa sa ozýva výr. Za plotom tečie bystrinka. V lete býva plná rybičiek. V zime sú ukryté na dne koryta.

ZOPAKUJ SI PRAVOPIS

B nab*í*jačka, b*y*dlisko, sľúb*í*ť, b*y*strina, osob*í*tne, náb*y*tok, neob*y*vaný,
ob*í*dvaja, b*y*ť (doma), b*í*tka, kiežb*y*, b*y*vol, b*í*zón, nedob*y*tný, b*y*l,
b*í*stro (kaviareň), b*y*linkár, dob*y*tkár, b*í*dlo (tyč), ob*y*čajný, kob*y*lka

M m*í*lá, m*y*šací, m*í*núta, m*í*nca, prem*y*šľať, m*y*dielko, m*y*šlienkový,
m*y* (všetci), m*í*nister, vým*y*sel, šm*y*kľavá, vym*y*ť, m*í*halnica, m*y*to,
odom*y*kať, kom*í*n, m*í* (mne), m*y*kla sa, žm*y*kať, um*y*vadlá, krm*í*dlo

P prep*y*ch, p*y*r, op*í*ca, párnokop*y*tník, sp*y*tovať, p*í*chliač, p*y*šná,
krup*í*ca, skup*í*na, p*y*tlačíť, p*í*skanie, p*y*riť sa, p*í*liť, p*y*tač, p*y*kal,
p*í*smeno, op*y*tal sa, prep*í*chnutý, vyp*y*tať, sp*y*šnieť, p*í*šťalka

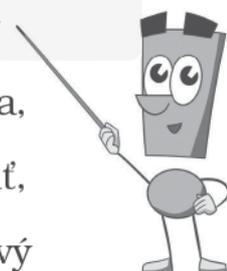
R str*y*c, r*y*l', Katar*í*na, zakr*y*vať, per*í*na, r*í*zoto, r*y*s, vever*í*čka,
r*y*šavý, r*y*tiersky, pr*í*ncazná, kr*í*dla, prikr*y*vka, skr*í*ňa, r*y*pať,
r*í*bezle, kor*y*tár, r*y*mováčka, br*y*ndzová, r*y*bárik, zákr*y*t, kr*í*vý

S s*y*nček, os*y*pky, s*í*dlisko, s*y*korky, s*y*chravé, s*í*gnál, obs*y*chať,
s*y*ty, s*y*rovník, s*í*rup, vys*y*chá, os*í*ka, zas*y*čať, s*í*rota, s*y*pký, s*í*tá,
s*í*lák, nas*y*til, s*í*pí, s*í*vá, pros*í*m, s*y*kot, zas*y*chať, us*í*lovný

V zv*y*šovať, v*y*soko, chv*í*lka, zv*y*čajne, klav*í*rny, v*y*berať, v*y*ššie,
v*í*dlička, zv*y*soka, v*í*sieť, v*y*r (sova), zav*í*núť, v*y*žla, v*y*kať, v*í*šne,
v*y*dra, zlozv*y*k, uv*í*dlo, v*y*skanie, lav*í*na, nohav*í*ce, v*y*hňa, v*í*ťaz

Z jaz*y*kovedné, z*í*mnica, jaz*y*ková, z*í*ps, jaz*y*čnica, poz*y*vať, z*í*vam,
prez*y*vka, z*í*zať, oz*y*vať sa, z*í*momriavky, naz*y*vať, pokaz*í*ť, mraz*í*vý,
z*í*sk, vyz*y*vala, vz*y*vať, z*í*skať, jaz*y*ček, Z*í*ta, nepoz*y*vať, z*í*sť sa

B - Z b*y*vanie, kr*í*va, r*y*pák, s*y*kot, p*í*šťalka, b*y*ček, z*í*vanie, r*y*bník,
p*y*tliaci, r*í*nčať, zv*y*šovať, b*í*č, hr*í*va, om*y*l, s*y*n, ob*y*vateľ, s*í*réná,
zap*y*rený, s*y*tosť, m*y*šlienka, priv*í*tať, p*í*chať, hm*y*zožravá, hlás*í*ť,
r*y*žovisko, kop*y*tko, jaz*y*ky, v*y*skočiť, prez*y*vaný, m*í*hnúť, ob*í*lie

SPOZNÁVAME SLOVNÉ DRUHY

Pri dorozumievaní sa s inými ľuďmi používame slová. Slovami môžeme pomenovať všetko okolo nás. Podľa toho, čo nimi pomenujeme, rozdelujeme ich na 10 slovných druhov:

- 1 podstatné mená
- 2 prídavné mená
- 3 zámená
- 4 číslovky
- 5 slovesá
- 6 príslovky
- 7 predložky
- 8 spojky
- 9 častice
- 10 citoslovčia

- 1 Pracuj s úvodným obrázkom. Povedz čo najviac slov, ktoré pomenujú *osoby, zvieratá alebo veci*. Pomôž si otázkami *Kto je to?* (osoby) alebo *Čo je to?* (zvieratá, veci). Ku každej otázke dopiš tri slová. *Možné riešenie:*

Kto je to? *mama, otec, chlapec, dievča, syn, dcéra, rodičia...*

Čo je to? *pes, pohár, taniera, príbor, obraz, stoličky, stôl...*

Tieto slová nazývame podstatné mená. Podstatné mená pomenujú osoby, zvieratá a veci. Sú to slová, ktoré sú dôležité, čiže *podstatné*. Aby sme ich ľahšie našli, na osoby sa pýtame otázkou *Kto je to?* (sestra), na zvieratá a veci otázkou *Čo je to?* (pes, stôl).

- 2 Povedz čo najviac slov, ktoré pomenujú, *aké vlastnosti* majú osoby, zvieratá a veci v úvodnom obrázku. Pomôž si otázkami *Aký?*, *Aká?* alebo *Aké?* Ku každej otázke dopiš tri slová.

Možné riešenie:

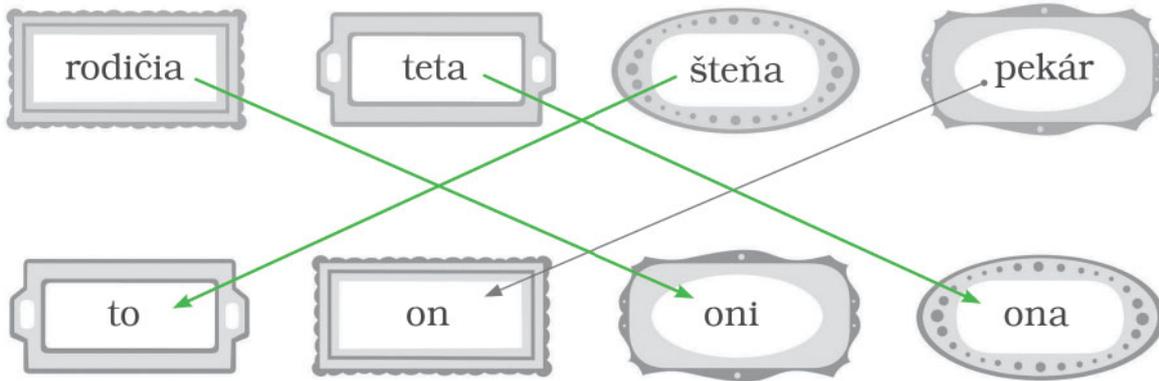
Aký? *malý, veľký, prázdny, plný, veselý, šťastný, hladný...*

Aká? *vysoká, nízka, hnedá, modrá, vysmiata, veselá...*

Aké? *modré, chutné, domáce, bodkované, pohodlné, teplé...*

Túto skupinu slov nazývame prídavné mená. Prídavné mená pomenujú vlastnosti osôb, zvierat a vecí. Prídávame ich najčastejšie k podstatným menám, aby sme sa o nich viac dozvedeli. Pýtame sa na ne otázkami *Aký?* (farebný), *Aká?* (farebná), *Aké?* (farebné).

3 Spoj slová, ktoré k sebe patria.

Toto sú zámená. Zámená nahrádzajú (zastupujú) najčastejšie podstatné mená a prídavné mená. Namiesto *sestra* či *číta* môžeme povedať *ona* či *číta*, namiesto *strýkov* pes môžeme povedať *jeho* pes.

4 Povedz čo najviac slov, ktoré pomenúvajú *počet* alebo *poradie* osôb, zvierat a vecí v úvodnom obrázku. Pomôž si otázkami *Koľko?* (počet) alebo *Koľký?* (poradie). Ku každej otázke dopiš tri slová. *Možné riešenie:*

Koľko? *štyri, jeden, dvaja, dvanásť...*

Koľký (v poradí)? *prvý, druhý, tretí, štvrtý...*

Tieto slová nazývame číslovky. Číslovky pomenúvajú počet alebo poradie osôb, zvierat a vecí. Vieme ich zapísať slovom a väčšinou aj číslom. Na počet sa pýtame otázkou *Koľko?* (päť – 5), na poradie otázkou *Koľký?* (piaty – 5.).

5 Povedz čo najviac slov, ktoré pomenúvajú, *čo robia* osoby, zvieratá a veci v úvodnom obrázku. K otázke dopiš tri slová. *Možné riešenie:*

Čo robí/robia? *sedí, pozerajú, rozprávajú sa, obedujú, naberá, nalieva, čaká...*

Toto sú slovesá. Slovesá pomenúvajú, čo robia osoby, zvieratá a veci. Pýtame sa na ne otázkou *Čo robí?* (kreslí, píše...).

6 Označ číslami *slovné druhy* podľa návodu.

1 podstatné mená, 2 prídavné mená, 3 zámená, 4 číslovky, 5 slovesá

čítame	zelená	brat	čistý	my	trinásť	druhý	ona	žriebä	skáče
5	2	1	2	3	4	4	3	1	5

Z desiatich slovných druhov zatiaľ poznáme: podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky a slovesá.

VESELÉ ŽABY

Keď sa *opona* koncertnej sály roztvorila, diváci v hľadisku stíchli. Bodka, Otáznik a Výkričník sedeli tíško na Elenkiných kolenách. Aj *tretiaci* s napätím očakávali vystúpenie hudobnej skupiny Veselé žaby. *Sála* sa roztlieskala a na *pódium* vyšli traja hudobníci. Najprv sa predstavili. Peter Žabka, huslista, *Andrej Skokan*, klavirista, a Simona Kunková, *spevávajúca*. Všetci traja boli oblečení v zelených šatách. „Hudobná skupina Veselé žaby už koncertovala aj vo Francúzsku,“ pošepala Elenka trom kamarátom. „V jeho hlavnom meste Paríži,“ doplnil ju spolužiak Emil.

„Skokan je aj pomenovanie žaby, však?“ spýtal sa zvedavo Otáznik. Tretiačka Elenka sa ticho zasmiala. „Áno, máš pravdu. Priezviská hudobníkov im pomohli vytvoriť názov skupiny.“ Po koncerte čakala tretiakov pani *učiteľka*. „Som rada, že sme zažili skvelé umelecké dopoludnie. Porozprávame sa o tom, keď sa vrátíme do školy.“

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Koľko členov mala hudobná skupina? Vyhľadaj v texte mená a priezviská jej členov, podčiarkni ich a prečítaj.
- Ako sa volala hudobná skupina? Podľa čoho vznikol jej názov?
- Na ktorých hudobných nástrojoch hrali členovia skupiny?
- Ktoré hlavné mesto sa spomína v texte? V ktorom štáte sa nachádza?
- Akú hudbu máš rád/rada ty?

2 a) Vypíš z úvodného textu zvýraznené *podstatné mená* do dvoch stĺpcov podľa toho, koho alebo čo pomenujú. Na každé podstatné meno sa spýtaj správnou otázkou.

b) Zakrúžkuj podstatné mená, ktoré sa začínajú s veľkým písmenom. Povedz prečo.

osoby (Kto je to?)		zvieratá, veci (Čo je to?)	
<u>tretiaci</u>	<u>Andrej</u>	<u>opona</u>	<u>pódium</u>
<u>spevávajúca</u>	<u>učiteľka</u>	<u>žaby</u>	<u>Sála</u>

3 Prečítaj slová v riadkoch. Prečiarkni slovo, ktoré do riadka nepatrí. Zdôvodni prečo.

- prepelica, ~~levät~~, jastrab, krava, vrabec, drozd, sýkorka, rybárik
- ~~zelená~~, strom, kolotoč, polica, topánka, mačka, tráva, rebrík
- ujo, strýko, chlapec, ~~stôl~~, brat, stolár, kamarátka, reportérka

- 4 a) Povedz a napíš do farebných plôšok otázky, ktorými sa pýtame na *osoby*, *zvieratá* a *veci*.
 b) Pomenuj obrázky. Slová napíš do troch stĺpcov podľa toho, *koho* alebo *čo* pomenúvajú.

osoby	zvieratá	veci
<i>Kto je to?</i>	<i>Čo je to?</i>	<i>Čo je to?</i>
<i>princezná</i>	<i>byvol</i>	<i>syr</i>
<i>kominár</i>	<i>kamzík</i>	<i>vidlička</i>
<i>pilot</i>	<i>syseľ</i>	<i>mydlo</i>
<i>rybár</i>	<i>korytnačka</i>	<i>skriňa</i>

- 5 Zopakuj si *vybrané* a *príbuzné slová* po *r*. Nájdi medzi nimi a napíš po tri *podstatné mená*, ktoré pomenúvajú *osoby*, *zvieratá* a *veci*. *Možné riešenie:*

osoby – *rybár, strýc, stryná*

zvieratá – *rys, ryba, korytnačka*

veci – *rýpadlo, rýľ, koryto*

6 **MENO, ZVIERA, VEC**

Každý hráč si vytvorí na papier tabuľku s tromi stĺpcami – *meno*, *zvíera*, *vec*. Jeden z hráčov začne potichu hovoriť abecedu. Po chvíli vybraný hráč zvolá STOP. Vtedy hráč hovoriaci abecedu povie nahlas písmeno, na ktorom bol zastavený. Všetci hráči napíšu do každého stĺpca tabuľky slová, ktoré sa začínajú daným písmenom. Hráč, ktorý ako prvý napíše všetky tri slová, zakričí STOP. Ostatní prestanú písať. Za každé správne slovo získa každý hráč 10 bodov, za nesprávne slovo alebo prázdne políčko 0 bodov. V jednom kole môže hráč získať 30 bodov. Po skončení hry si každý spočíta body. Vyhrávajú hráči s najvyšším počtom bodov.

Podstatné mená pomenúvajú osoby, zvieratá a veci.
Pýtame sa na ne otázkami Kto je to? (napr. mama, lekár, futbalista) alebo Čo je to? (napr. myš, kniha, nálepka).

NÁVŠTEVA

Bodka, Otáznik a Výkričník sa vybrali na návštevu ku kamarátovi. Autobusom sa dovezli do mesta. Mestom preteká rieka, ktorá má rovnaký názov ako mesto. Nad ním sa týči známy vrch. Kamarát býva na ulici pod hradom. Zaujímavosťou je, že po tomto meste je pomenovaná aj malá planétka.

- 1 a) Prečítaj text a odpovedz na otázky.
b) Vedel/-a si odpovedať na všetky otázky? Ak nie, povedz prečo.

- Kto sa vybral na návštevu ku kamarátovi?
- Ako sa volá kamarát, za ktorým sa vybrali Bodka, Otáznik a Výkričník?
- Ako sa volá mesto, v ktorom býva ich kamarát?
- Ktorá rieka preteká týmto mestom?
- Ako sa volá vrch, ktorý sa týči nad mestom?

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 2 a) Napíš slovo *kamarát* alebo *kamarátka*. Povedz, čo si predstavíš pod týmto pomenovaním.
b) Napíš *meno* a *priezvisko* svojho kamaráta/svojej kamarátky. Povedz, čo si predstavíš teraz.
c) Porozmýšľaj a povedz, ktoré z napísaných *podstatných mien* označuje ktorúkoľvek osobu a ktoré označuje konkrétnu (jednu) osobu.

- 3 a) Prečítaj ešte raz otázky označené ●, ●, ● a ● v úlohe 1. Vyfarbi každú plošku s odpoveďou podľa farby krúžku pri otázke, ku ktorej patrí.

Všeobecné pomenovania osôb, zvierat, vecí (napr. žena, pes, rieka) sú **všeobecné** podstatné mená. Ak všeobecnému pomenovaniu dáme konkrétne meno, utvoríme **vlastné** podstatné meno (napr. Katka, Dunčo, Váh).

- b) Roztried' podstatné mená z úlohy a) na *všeobecné* a *vlastné*. Napíš ich na linajky.
c) Porozmýšľaj a povedz, prečo sú niektoré podstatné mená napísané s *veľkým začiatočným písmenom*. Veľké písmená zakrúžkuj ➡.

všeobecné – mesto, vrch, rieka, kamarát

vlastné – Nitra, Zobor, Jožko Baláž

Všeobecné podstatné mená pomenúvajú všeobecne osobu, zviera alebo vec. Píšu sa s malým začiatočným písmenom (napr. športovec, mesto, rieka).

Vlastné podstatné mená pomenúvajú konkrétnu (jedinečnú) osobu, zviera alebo vec. Píšu sa s veľkým začiatočným písmenom (napr. Marián Gáborík, Zvolen, Ipeľ).

Vlastné mená osôb, zvierat a vecí

- 1 a) Prečítaj a vypíš z vnútornej obálky pracovnej učebnice *mená* a *priezviská* osôb podľa pokynov.
b) Povedz, s akými začiatočnými písmenami sú napísané a prečo.

ilustrátor – Jakub Šimjak

fotoeditorka – Katarína Zraková

grafička – Danka Pohlodová

jazyková redaktorka – Stela Solčianska

- 2 a) Prečítaj *podstatné mená* pod obrázkami. *Všeobecné* podstatné mená zakrúžkuj, *vlastné* podstatné mená podčiarkni.
b) Zakrúžkuj začiatocné písmená podčiarknutých slov a zdôvodni ich pravopis.

kocúr
Murko

obchod
Písanka

čokoláda
Súhvezdie

časopis
Žiačik

- 3 a) Napiš štyri *všeobecné podstatné mená*, ktoré označujú zvieratá a patria medzi vybrané slová.
b) Vymysli a dopíš zvieratám *mená*. Zakrúžkuj v menách začiatocné písmená. *Možné riešenie:*

ryba
Riško

myška
Milka

vyžla
Vilo

sýkorka
Silvia

- 4 a) Nakresli obrázok alebo nalep fotografiu svojho obľúbeného zvierata. Vymysli mu *meno* a napíš ho do plôšky pod obrázkom.
b) *Opíš* zviera štyrmi vetami.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 5 Vypíš z čítanky do názvy troch úryvkov a názvy troch kníh, z ktorých sú uvedené úryvky. Zdôvodni pravopis začiatkových písmen názvov.

- 6 a) Vymenuj názvy víkendových dní, jarných mesiacov a svetových strán.
b) Napiš názvy do a zakrúžkuj začiatkové písmená.

- 7 a) Prečítaj text. Zakrúžkuj v ňom všeobecné podstatné mená, podčiarkni vlastné podstatné mená.
b) Prepíš označené podstatné mená do .

Niektoré názvy píšeme v slovenčine inak ako v cudzích jazykoch. Napr. dni v týždni, mesiace a názvy školských predmetov píšeme vždy s malým začiatkovým písmenom (pondelok, január, matematika). S malým začiatkovým písmenom píšeme aj názvy svetových strán (juh).

Vo vydavateľstve Kniha vydali novú encyklopédiu Zvieratá. Čítal som o nej v časopise Priateľ. Zajtra pôjde mama do kníhkupectva Knihovník a kúpi mi ju. Starká najradšej nakupuje v drogérii Mydielko. Používa prací prášok Vlna a aviváž Jemnosť. So starkým kúpili v predajni Groš minerálnu vodu Hôrka a kávu Kofík.

- 8 a) Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y.
b) Prepíš slovné spojenia. Podčiarkni vlastné podstatné mená.

JAZ YKOVEDEC M LLAN B YSTRÝ, S YN Š LMON, MESTO Ž LL LNA,
KOR YTNAČKA ER LKA, ČASOP LS R YBNÍK, RIEKA K YSUCA,
MESIAC APR ÍL, POHORIE V YSOKÉ TATRY, KN LHA VESM ÍR
jazykovedec Milan Bystrý, syn Šimon, mesto Žilina,
korytnačka Erika, časopis Rybník, rieka Kysuca,
mesiac apríl, pohorie Vysoké Tatry, kniha Vesmír

- 9 Vyhľadaj v kalendári, kto oslavuje v daných dňoch meniny. Pracuj s *Pravidlami slovenského pravopisu* alebo s internetom a dopíš správne mená do názvov obcí.

Liptovský (24. 6.) Ján Liptovský (29. 6.) Peter
Liptovský (29. 9.) Michal Liptovský (30. 11.) Ondrej
Liptovský (6. 12.) Mikuláš Liptovská (26. 7.) Anna

Vlastné mená osôb, zvierat a vecí píšeme s veľkým začiatkovým písmenom (napr. *Katka, Muro, časopis Mesiačik*).

Názvy obcí

- 1 a) Prečítaj názvy obcí. Zakrúžkuj v nich veľké začiatkové písmená.
b) Podčiarkni a povedz, ktoré slová sú napísané s malým začiatkovým písmenom.

Slová **na**, **pod**, **pri** a **na** píšeme v názvoch obcí vždy s malým začiatkovým písmenom.

- 2 a) Podčiarkni slová, ktoré sú napísané s malým začiatkovým písmenom. Zdôvodni pravopis.
b) Prepíš názvy obcí do v abecednom poradí.

Dobšiná **3**.

Družstevná pri Hornáde **6**.

Drietoma **5**.

Dlhá nad Oravou **1**.

Drienovská Nová Ves **4**.

Dobrá Niva **2**.

- 3 Prepíš názvy obcí do . Pomôž si úlohou 1.

TRENČÍN

ORAVSKÁ PORUBA

NOVÁ VES NAD ŽITAVOU

SPIŠSKÁ NOVÁ VES

DUNAJSKÁ STREDA

VYSOKÁ NAD KYSUCOU

RIMAVSKÁ SOBOTA

KRÁĽOVÁ PRI SENCI

MÝTO POD ĎUMBIEROM

LÚČ NA OSTROVE

BOJNICE

MORAVSKÝ SVÄTÝ JÁN

- 4 Pracujte vo . *Riešenie: Trenčín, Spišská Nová Ves, Rimavská Sobota, Lúč na Ostrove, Oravská Poruba, Dunajská Streda, Kráľová pri Senci, Bojnice, Nová Ves nad Žitavou, Vysoká nad Kysucou, Mýto pod Ďumbierom, Moravský Svätý Ján*

Doplňte názvy obcí podľa zadania. Pomôžte si *Pravidlami slovenského pravopisu* alebo internetom. *Možné riešenie:*

jednoslovný názov obce – Košice

dvojslovný názov obce – Banská Bystrica

trojslovný názov obce – Spišská Nová Ves

názov obce obsahuje slovo *pod* – Brezová pod Bradlom

názov obce obsahuje slovo *nad* – Dubnica nad Váhom

názov obce obsahuje slovo *pri* – Ivanka pri Dunaji

názov obce obsahuje slovo *na* – Michal na Ostrove

Názvy obcí (miest a dedín) píšeme s veľkým začiatkovým písmenom (napr. *Košice*, *Ardovo*). S malými písmenami píšeme v názvoch obcí slová *nad*, *pod*, *pri*, *na* (napr. *Hliník nad Hronom*, *Mýto pod Ďumbierom*, *Ivanka pri Nitre*, *Štvrtok na Ostrove*).

Názvy mestských častí, ulíc, námestí

- 1 a) Prečítaj text. Podčiarkni v ňom *názov mesta a názvy jeho mestských častí*.
 b) Zakrúžkuj v podčiarknutých názvoch začiatočné písmená a zdôvodni ich pravopis.
 c) Vyfarbi erb mesta Martin. Pomôž si knihou alebo internetom.

Mesto Martin sa nachádza na strednom Slovensku. Je rozdelené na sedem mestských častí. V mestskej časti Stred sa nachádza lekárska fakulta, Matica slovenská a Slovenská národná knižnica. Ďalšími mestskými časťami sú napríklad Záturečie a Priekopa, ktorá bola kedysi samostatnou obcou.

- 2 a) Prezri si *adresy*. Podčiarkni *názvy ulíc a námestí*. Všimni si zvýraznené začiatočné písmená.

Janko Hraško
Okružná ulica 185
 049 11 Plešivec

Janko Hraško
Matičné námestie 3
 022 01 Čadca

Ak slová **ulica** a **námestie** stoja na **začiatku**, píšeme ich s **veľkým začiatočným písmenom**.

Janko Hraško
 → Ulica pionierov 99
 048 01 Rožňava

Janko Hraško
 → Námestie hrdinov 140
 934 01 Levice

- b) Prečítaj *adresu*. Podčiarkni *názov ulice*. Povedz, v čom sa líši od adres v úlohe a).

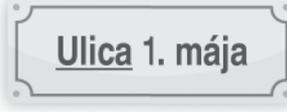
Janko Hraško
K letisku 22
 036 01 Martin

- 3 Roztried' a správne prepíš do tabuľky *názvy ulíc*.

ULICA 8. MÁJA
 PRI HRÁDZI
 ULICA JANKA KRÁĽA
 POD AGÁTMI

NAD LÚČKAMI
 ULICA ODBOJÁROV
 ŠIKMÁ ULICA
 SIEDMA ULICA

NECHTÍKOVÁ ULICA
 LETNÁ ULICA
 ZA HUMNAMI
 ULICA PLANĚT

		
<i>Šikmá ulica</i>	<i>Ulica 8. mája</i>	<i>Pri hrádzi</i>
<i>Siedma ulica</i>	<i>Ulica Janka Kráľa</i>	<i>Pod agátmi</i>
<i>Nechtíková ulica</i>	<i>Ulica odbojárov</i>	<i>Nad lúčkami</i>
<i>Letná ulica</i>	<i>Ulica planét</i>	<i>Za humnami</i>

4 a) Prepíš adresy.

b) Navrhni a vyrob z výkresu vizitku. Použi ľubovoľnú adresu z úlohy a).

STELA MILUČKÁ
MIEROVÉ NÁMESTIE 86
971 01 PRIEVIDZATOMÁŠ BEŇO
ULICA MIERU 2
968 01 NOVÁ BAŇAJÁN GÁL
NOVOSADY 90
962 12 DETVA*Stela Milučká* _____ *Tomáš Beňo* _____ *Ján Gál* _____*Mierové námestie 86* _____ *Ulica mieru 2* _____ *Novosady 90* _____*971 01 Prievidza* _____ *968 01 Nová Baňa* _____ *962 12 Detva* _____

5 a) Prepíš názvy ulíc, ktorými sa dostaneš najkratšou cestou:

• z domu do kina – *Horná ulica,* _____*Na vršku, Ulica 1. mája*
_____• zo školy do obchodu – *Školská ulica,* _____*Ulica planét, Mlyny*

b) Povedz ďalšie možnosti, ako sa dostaneš z jedného miesta na iné miesto.

6 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Vyber a doplň do slovných spojení správne začiatkové písmená.

(u/U) **U**lica (s/S) **s**lobody, (p/P) **p**es (d/D) **D**unčo, (p/P) **p**ani (n/N) **N**ová,(m/M) **m**esto (k/K) **K**ošice, (s/S) **s**pevávajúca (m/M) **M**ária (č/Č) **Č**írová,(o/O) **o**bec (p/P) **P**lavecký (š/Š) **Š**tvrtok, (č/Č) **č**asopis (l/L) **L**astovička,(š/Š) **Š**túrovo (n/N) **n**ámestie, (m/M) **m**estská (č/Č) **č**asť (r/R) **R**užinov,(n/N) **N**ámestie (b/B) **b**aníkov, (n/N) **N**ové (m/M) **M**esto (n/N) **n**ad (v/V) **V**áhomNázvy mestských častí, ulíc a námestí píšeme s veľkým začiatkovým písmenom (napr. *mestská časť Petržalka, Letná ulica, Štúrovo námestie*).Slová ulica, námestie píšeme s veľkým začiatkovým písmenom, ak stoja na začiatku pomenovaní ulíc alebo námestí (napr. *Ulica odbojárův, Námestie hrđinov*).Slová ulica, námestie píšeme s malým začiatkovým písmenom, ak nestoja na začiatku pomenovaní ulíc alebo námestí (napr. *Matičné námestie, Slovanská ulica*).

Názvy pohorí, vrchov, nížin.

Názvy riek, potokov, vodných plôch. Názvy štátov

1 Prečítaj názvy v plôškach a vyfarbi ich podľa návodu:

 názvy pohorí, vrchov,

 názvy nížin,

 názvy riek, vodných plôch.

Východoslovenská nížina

Štrbské pleso

Slanské vrchy

Malé Karpaty

Váh

Dunaj

Oravská priehrada

Nízke Tatry

Podunajská nížina

Záhorská nížina

Gerlachovský štít

Zapamätaj si rozdiel v písaní:
obec Štrbské Pleso,
jazero Štrbské
pleso.

2 a) Dopíš k všeobecným podstatným menám názvy z úlohy 1.

b) Zakrúžkuj v názvoch veľké začiatkové písmená. Zdôvodni ich pravopis.

pohoria, vrchy – Slanské vrchy, Malé Karpaty, Gerlachovský štít,
Nízke Tatry

nížiny – Východoslovenská nížina, Podunajská nížina,
Záhorská nížina

rieky, vodné plochy – Štrbské pleso, Váh, Dunaj, Oravská priehrada

3 Pracujte vo .

Riešenie úlohy b) podľa individuálnych návrhov žiakov.

a) Usporiadajte slabiky tak, aby vznikli názvy pohorí, vrchov, riek a potokov. Pomôžte si knihou alebo internetom. Názvy napíšte a prečítajte.

b) Napíšte pozvánku do na výlet do Slovenského krasu alebo Pienin.

sucKyké Besdyky Kysucké Beskydy niPieny Pieniny

ľoKráva ľaho Kráľova hoľa zíkKam Kamzík

tovLipská raMa Liptovská Mara suKyca Kysuca

leBie Kartypa Biele Karpaty peľI Ipeľ

kýVeľ tokpo Veľký potok Movara Morava

venskýSlo kras Slovenský kras saryTo Torysa

nýdeStu tokpo Studený potok raOva Orava

skévenSlo ruhodorie Slovenské rudohorie

4 a) Prepíš názvy pohorí a vodných plôch do .

b) Pracuj s knihou alebo s internetom. Vyhľadaj *povešť*, ktorá sa viaže k ľubovoľnému miestu na Slovensku. Porozprávaj obsah spolužiakom.

MALÁ FATRA

Riešenie: Malá Fatra, Oravská priehrada, Slovenské rudohorie, Slnčné jazerá, Javorníky, Liptovská Mara, Vysoké Tatry, Zelené pleso, Kremnické vrchy

ORAVSKÁ PRIEHRADA

VYSOKÉ TATRY

ZELENÉ PLESO

SLOVENSKÉ RUDOHORIE

LIPTOVSKÁ MARA

KREMICKÉ VRCHY

5 Pracuj s knihou alebo s internetom. Vyhľadaj a napíš do názvy troch miest, cez ktoré preteká rieka Váh.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Zapamätaj si:
Slovensko – Slovenská
republika.

6 a) Vyfarbi vlajky štátov podľa pokynov.

b) Napíš k vlajkám názvy štátov a prečítaj ich.

- Slovenskú vlajku vyfarbi ako prvú.
- Česká vlajka má rovnaké farby ako slovenská, farby sú radené v rovnakom poradí, namiesto stredného pruhu však má trojuholník.
- Rakúska vlajka má tri vodorovné pruhy, dva sú červené, stredný pruh je biely.
- Poľská vlajka má dva vodorovné pruhy, ich farby sú rovnaké a v rovnakom poradí ako spodné dva pruhy rakúskej vlajky.
- Ukrajinská vlajka má dva vodorovné pruhy ako poľská, horný pruh je svetlomodrý a dolný žltý.
- Maďarská vlajka je podobná ako rakúska, len spodný pruh je zelený.

Slovensko

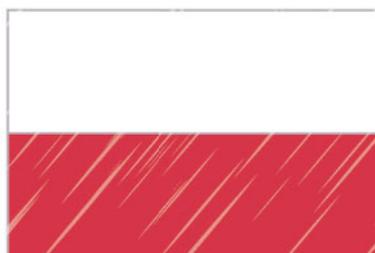
Ukrajina

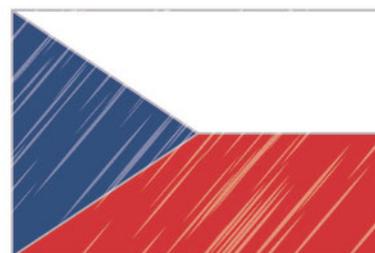
Rakúsko

Maďarsko

Poľsko

Česko

Názvy pohorí, vrchov, nížin, riek, potokov, vodných plôch a štátov píšeme s veľkým začiatočným písmenom (napr. *Vysoké Tatry, Záhorská nížina, Váh, Biely potok, Česko*). S malým začiatočným písmenom píšeme v týchto názvoch len všeobecné podstatné mená (napr. *Kremnické vrchy, Podunajská nížina, Žabí potok, Slovenská republika*).

7 a) Vyfarbi plošky podľa návodu:

 podstatné mená, na ktoré sa pýtame otázkou *Kto je to?*,

 podstatné mená, na ktoré sa pýtame otázkou *Čo je to?*.

b) Podčiarkni *vlastné podstatné mená*.

c) Vymysli a porozprávaj príbeh, v ktorom použiješ slová z úlohy a).

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

8 Dopln vhodné údaje podľa seba.

Volám sa _____.

Bývam v _____.

Adresa mojej školy je _____.

Páči sa mi kniha _____.

Knihu napísal/-a _____.

Vydalo ju vydavateľstvo _____.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

9 Napíš do názov tvojho obľúbeného filmu, obľúbeného vyučovacieho predmetu, obľúbeného mesiaca a dňa v týždni.

10 Prepíš slovné spojenia do .

ULICA M. R. ŠTEFÁNÍKA, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ, SPEVÁČKA DOMINIKA
MIRGOVÁ, ČASOPIS PRIATEĽ, TROJČNÉ NÁMESTIE, RIEKA HORNÁD, VOLOVSKÉ VRCHY,
NÍZKE TATRY, LETNÁ ULICA, TURŇA NAD BODVOU, MESTSKÁ ČASŤ PETRŽALKA,
ROZPRÁVKA NEBOJSA, VRCH KRIVÁŇ

Riešenie: Ulica M. R. Štefánika, Liptovský Mikuláš, speváčka Dominika Mirgová, časopis Priateľ, Trojičné námestie, rieka Hornád, Volovské vrchy, Nízke Tatry, Letná ulica, Turňa nad Bodvou, mestská časť Petržalka, rozprávka Nebojsa, vrch Kriváň

11 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

V Slovenskom krase nájdete mnoho jaskýň. Domica je jednou z nich. Nachádza sa v dedinách Kečovo a Dlhá Ves. Dostanete sa k nej cez obec Plešivec. Jaskyňa má nádhernú výzdobu. Preteká cez ňu podzemná riečka. Bývajú v nej netopiere. Natáčala sa tu rozprávka Soľ nad zlato.

5-RÝCHLOVKA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Rozdeľte sa do skupín. V časovom limite 5 minút napíšte do desať všeobecných podstatných mien, ktoré sa začínajú spoluhláskou *p*, a desať vlastných podstatných mien, ktoré sa začínajú samohláskou *A*.

PÁTRACIA AKCIA

Pracuj s knihou alebo s internetom. Vypátraj a doplň údaje o *Slovensku*.

- názov nášho štátu – *Slovenská republika*
- hlavné mesto – *Bratislava*
- súčasná prezidentka/súčasný prezident – *Zuzana Čaputová*
- najdlhšia rieka – *Váh*
- najvyššie pohorie – *Vysoké Tatry*
- najvyšší vrch – *Gerlachovský štít*
- najrozsiahlejšia nížina – *Podunajská nížina*

ŠIFROVACIA ÚLOHA

Rozšifruj a napíš názvy obcí a názov mestskej časti.

Prvé slovo má v názve pomenovanie rieky, ktorá preteká cez Bratislavu, a druhé slovo označuje tretí deň v týždni.

D U N A J SKÁ *S T R E D A*

Prvé slovo má v názve pomenovanie osoby, ktorá vie plávať, a druhé slovo označuje štvrtý deň v týždni.

P L A V E C KÝ *Š T V R T O K*

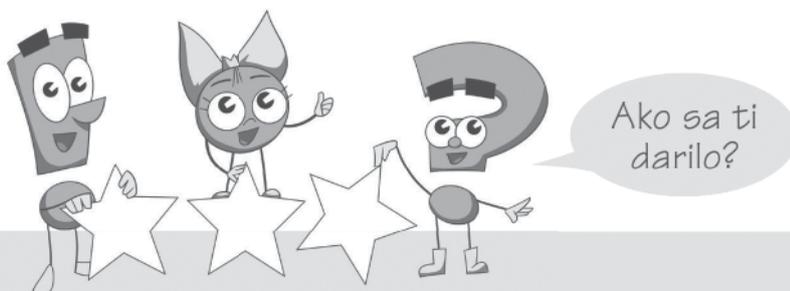
Slovo je zdobnenina názvu šiesteho dňa v týždni a rýmuje sa so slovom sirôtka.

S O B Ô T K A

TVORIVÁ ÚLOHA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Vyrob pohľadnicu. Nakresli na ňu obrázok, napíš text a adresu.

SKVELÁ DOMÁCA NÁTIERKA

„Podľa mňa je varenie iba pre dievčatá,“ vyslovil jedného dňa tretiak Šimon, keď pani učiteľka doniesla do triedy pekné zelené misy, malé taniere a veľké lyžice.

„Čo sa bude diať?“ spýtal sa zvedavo Otáznik.

„Budeme pripravovať domácu nátierku,“ pošepkala malému kamarátovi Klárka. Zatiaľ čo Betka so skupinkou dievčat pod dozorom pani učiteľky opatrne krájali chutné rožky na kolieska, Emil s chlapcami pridávali do misy prísady na nátierku. „Tvaroh, maslo, mletá červená paprika, soľ a čerstvá pažitka,“ kontroloval prípravu Jožko.

„Určite nám to nevyjde, sme predsa chlapci,“ gúľal očami Šimon.

„Nože, len to skús!“ povzbudzoval ho Výkričník. A čuduj sa svete! Šimonovi išlo miešanie nátierky pekne od ruky. Pridal do nej dokonca i štipku mletého čierneho korenia a na záver ju ozdobil pokrújanou čerstvou pažitkou.

„Keď budem dospelý, chcem byť kuchárom,“ zaumienil si a obdivoval svoj voňavý výtvor.

„Už si nemyslíš, že varenie je len pre dievčatá?“ kamarátsky ho podpíchl Otáznik.

Šimon naňho žmurkol a povedal: „Vôbec nie! Pripraviť chutné jedlo je umenie rovnako pre dievčatá, ako aj pre chlapcov.“

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Ktoré prísady potrebovali tretiaci na prípravu domácej nátierky?
- Je pravda, že varenie je iba pre dievčatá? Svoje tvrdenie zdôvodni.
- Čo znamená slovné spojenie *išlo mu to od ruky*?
- Prečo podľa teba Šimon zmenil svoj názor na to, pre koho je varenie?
- Ktoré povolanie chce Šimon vykonávať v dospelosti?
- Poznáš nejaký recept na chutný pokrm? Ak áno, povedz ho.

2 Vyhľadaj v úvodnom texte odpovede na otázky. Odpovede napíš.

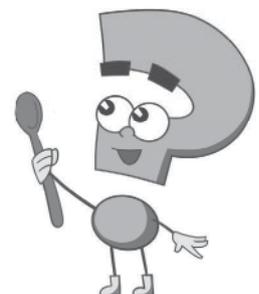
Aký bol Šimonov výtvor? voňavý Aké boli taniere? malé

Aké boli lyžice? veľké Aké boli rožky? chutné

Aké boli misy? pekné zelené

Aká bola pažitka? čerstvá pokrújaná

Aká bola paprika? mletá červená

3 Napíš, aké vlastnosti má podľa teba Šimon. Aký je? *Možné riešenie:*

Vzor: Šimon – prekvapený, priateľský...

šikovný, hundravý, šomravý, usilovný, milý

- 4 a) Povedz, aké môžu byť predmety na obrázkoch. Prídavné mená napíš.
b) Vyber ľubovoľný obrázok z úlohy a). Opíš ho do . *Možné riešenie:*

Aký?

veľký

okrúhly

hnedý

Aká?

poschodová

chutná

čokoládová

Aké?

motorové

malé

športové

- 5 a) Vymysli a napíš k prídavným menám po štyri podstatné mená.
b) Použi slovné spojenia vo vetách. Vety povedz. *Možné riešenie:*

dlhý – most, múr, deň, jazyk

červená – strecha, izba, mašľa, ceruzka

pekné – oblečenie, dievča, okuliare, topánky

- 6 Napíš, aké farby má dúha na oblohe.

červená, oranžová, žltá, zelená, modrá

(svetlomodrá, tmavomodrá), fialová

- 7 a) Doplň do slov chýbajúce samohlásky i, í alebo y, ý.
b) Prirad' k prídavným menám vhodné podstatné mená.

m_y dlové

šm_y kľavý

p_y šná

najr_ý chlejší

najv_y ššie

pr_i ncezná

č_í slo

bubl_i ny

chodn_í k

l_y žiar

- 8 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Korytnačka stepná patrí k suchozemskému druhu. Je veľmi odolná a prispôsobivá. Jej pancier má pieskovú farbu. Je bylinožravá. Obľubuje teplo. Na živobytie potrebuje vodu a vhodné miesto na úkryt. Cez zimu sa ukladá na spánok. Samička býva väčšia ako samec.

Prídavné mená pomenúvajú vlastnosti osôb, zvierat a vecí. Pýtame sa na ne otázkami: Aký? (*vysoký*), Aká? (*pekná*) alebo Aké? (*chutné*). Prídavné mená stoja najčastejšie pred podstatnými menami.

5-RÝCHLOVKA

Rozdeľte sa do skupín. V časovom limite 5 minút napíšte do čo najviac prídavných mien, ktoré súvisia so školou.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

PÁTRACIA AKCIA

Vypátraj a napíš, na ktorých hudobných nástrojoch hrali Bodka, Otáznik a Výkričník. Pomôž si prídavnými menami.

Bodka – drevená, hnedá, malá, ľahká, tenká, dychová – *flauta*

Otáznik – drevený, hnedý, veľký, ťažký, klávesový – *klavír*

Výkričník – plechové, veľké, zvonivé, okrúhle, bicie – *činely*

ŠIFROVACIA ÚLOHA

Pracuj s knihou alebo s internetom.

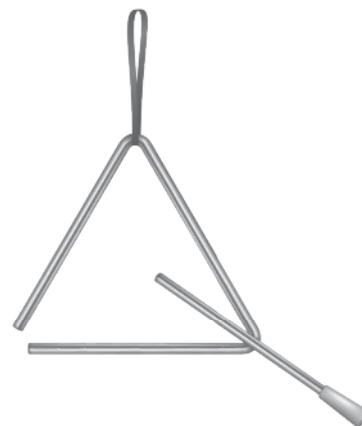
Rozšifruj, akú farbu označujú prídavné mená v plôškach. Spoj ich s farbami, ku ktorým patria.

citrónová			malinová
slivková			olivová
mrkvová			oriešková
černicová			čučoriedková

TVORIVÁ ÚLOHA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Napiš názov hudobného nástroja na obrázku a opíš ho. Pri opise si pomôž prídavnými menami z pátracej akcie.

Ako sa ti darilo?

- 1 a) Napíš k slovám *slová s opačným významom* podľa vzoru.
b) Použi dvojice slov s opačným významom vo vetách. Štyri vety napíš do .

svetlo – tma chlad – teplo pravda – klamstvo
deň – noc smútok – radosť mladosť – staroba

- 2 a) Nájdi a označ v štvorsmerovke štyri dvojice slov s opačným významom. Napíš ich.
b) Prečítaj slovo, ktoré nemá dvojicu. Napíš ho a doplň k nemu slovo s opačným významom.
c) Doplň do viet slová z úlohy a) a b). Vety prečítaj.

Y	N	D	Z	Á	R	P	<u>prázdny</u>	<u>plný</u>
V	Y	S	O	K	Ý	Č	<u>vysoký</u>	<u>nízky</u>
Z	Y	K	Z	Í	N	I	<u>dobrá</u>	<u>zlá</u>
L	É	V	O	N	L	S	<u>špinavé</u>	<u>čisté</u>
Á	R	B	O	D	P	T	<u>nové</u>	<u>staré</u>
Š	P	I	N	A	V	É		

Špinavé ruky si umyl, aby ich mal čisté.

V rozprávke vystupuje dobrá a zlá postava.

Tretiak Janko je vysoký, jeho brat škôlkar je nízky.

Plný džbán džúsu bol o chvíľu prázdny. Staré auto sme vymenili za nové.

- 3 a) Prečítaj slová. Nájdi dvojice slov s opačným významom. Každú dvojicu vyfarbi inou farbou.
b) Doplň do viet slová s opačným významom. Pomôž si úlohou a). Vysvetli význam viet.

hovoríť začať málo vysoko áno dnu vpravo otvoriť
von skončiť vľavo mlčať zatvoriť nízko nie veľa

Hovoríť striebro, mlčať zlato. Jedným uchom

dnu, druhým von. Kto vysoko lieta, nízko

padá. Láskavé slovo málo stojí, ale vykoná veľa.

Niektoré slová majú svoj protiklad. Sú to slová s opačným významom (antonymá).
Napríklad: *deň – noc, biely – čierny, spať – bdieť, dnu – von.*

ŽIVOT NAŠICH PREDKOV

„Takto kedysi žili naši predkovia,“ povedala pani sprievodkyňa tretiakom, keď sa pristavili pri obydlí. Bolo celé z dreva a aj keď vyzeralo skromne, zvonka ho zdobili krásne maľované vzory. Tretiaci boli na návšteve v obci s krásnou ľudovou architektúrou.

„V takom dome býva aj tvoja babka?“ spýtal sa Otáznik Miška.

„Moja babka nebýva v takomto dome. Ona žije v paneláku na siedmom poschodí,“ odpovedal Miško.

„Ja by som v ňom chcela bývať,“ obdivovala Bodka peknú historickú usadlosť. Stará slovenská dedina uprostred krásnej prírody tretiakom ukázala, aké to mali naši predkovia v minulosti ťažké. Veľa namáhavej práce na poli a okolo dobytka a málo času na oddych.

„Deti vtedy veľmi rady počúvali príbehy, rozprávané večer pri piecke, alebo ľudové piesne, ktoré si ľudia pospevovali pri práci,“ vysvetľovala ďalej pani sprievodkyňa.

„Na takýto krásny deň určite tak ľahko nezabudneme,“ rozlúčili sa s ňou tretiaci.

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Čo je ľudová architektúra? Kde sa s ňou môžeš stretnúť?
- Ako vyzerali domy v minulosti? Porozmýšľaj a porovnaj ich so súčasnými domami.
- Akú prácu vykonávali ľudia v minulosti? Čo rady robili deti?
- Akú prácu vykonávajú tvoji blízki? Čo rady robievajú dnešné deti?

2 Doplň do viet chýbajúce zámená. Vety prečítaj.

ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni

Oni sú šikovní. **Ja** som už doma.

My to vieme lepšie. **Ty** si už v škole?

On štekal. **Ono** plakalo. **Vy** chodíte

domov autobusom? Aj **ona** meškala.

3 Nahraď zvýraznené podstatné mená zámenami. Vety napíš.

ho, on, ju, ono, ich, mu

Pes šteká. **On** Dieta spinká. **Ono**

Polej kvetinu! **ju** Ocenili víťazov. **ich**

Zbúrali dom. **ho** Pomôžeš Peťkovi? **mu**

Zámená **ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni**, **ony** nahrádzajú (zastupujú) podstatné mená (pomenovania osôb, zvierat alebo vecí). Majú rôzne tvary, napr. **mne, ti, tebe, mu, jeho, ho, (o) ňom, (s) ňou, (s) ním, jej, ju, nás, vás, vám, ich, (s) nimi...**

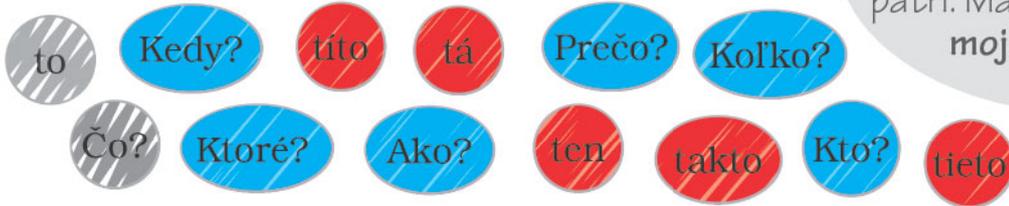
- 4 a) Prečítaj vety. Vyhľadaj k zväzneným *zámenám* slová, ku ktorým sa viažu, a podčiarkni ich.
b) Vypíš zámená s podčiarknutými slovami do .

Vzor: Moja taška je modrá. – moja taška

Na stole leží môj zošit. Tvoja guma je pod lavicou. Na zošite je jeho pravítko. Jej ceruzka je v peračníku. V skrinke sú naše prezuvky. Vaše výkresy sú krásne. Ich knihy sú v taške.

- 5 Vyfarbi plôšky so *zámenami* podľa návodu:

- zámená, ktorými sa na niekoho/niečo pýtame,
 zámená, ktorými na niekoho/niečo ukazujeme.

Zámená **môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich** vyjadrujú, že niekto/niečo niekomu/niečomu patrí. Majú rôzne tvary, napr. **moje, tvojich, naši, vašich...**

- 6 Prečítaj úvodný text ešte raz. Vyhľadaj a podčiarkni v ňom desať *zámen*.

Možné riešenie: *takto, naši, ho, tvoja, moja, takomto, ona, ja, to, takýto*

- 7 a) Doplníš do slov chýbajúce *samohlásky i, í alebo y, ý*.

- b) Označ číslom 1 *podstatné mená*, 2 *prídavné mená*, 3 *zámená*.

p*í*chlavá 2 m*y* (všetci) 3 tvoj*í*ch 3 r*y*žový 2 naš*í* 3
jaz*y*čnica 1 ohr*y*zok 1 v*y*soký 2 vaš*í*mi 3 s*í*tá 1
nab*í*jačka 1 b*y*linný 2 p*y*tliak 1 v*í*šňa 1 m*í*ly 2

- 8 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

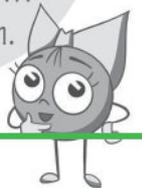
Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- a) Prečítaj text *listu*. Povedz, ktoré časti listu chýbajú.
b) Vymysli a doplníš chýbajúce časti listu a list napíš do .

- c) Nájdi a podčiarkni v prepísanom texte všetky *zámená*.

Posielam Ti pozdrav. My sme na dovolenke v Malej Fatre. V izbe som s mojou sestrou Adelou. Naši rodičia bývajú vedľa. Ich izba je prepojená s našou. Veľmi sa nám tu páči. Chodíme sa aj kúpať. Ako sa máš Ty? Napíš mi. Teším sa na Tvoj list.

Nezabudni, že zámená **Ti, Ty, Tvoj...** píšeme v liste s veľkým začiatočným písmenom.

- 9 CHYTRÓ POVEDZ!

Povedz jazykolamy čo najrýchlejšie a bez chýb.

V našej peci myši pištia, v našej peci psík spí.

Poslali ma naši k vašim, aby prišli vaši k našim. Ak neprídu vaši k našim, tak neprídu naši k vašim.

Zámená nahrádzajú (zastupujú) iné slovné druhy, najčastejšie podstatné mená (napr. *Katka číta. Ona číta.*) alebo prídavné mená (napr. *Ferkov kabát. Jeho kabát.*). Zámenami sa ukazuje na osoby, zvieratá a veci (napr. *ten človek, to auto*). Zámenami sa pýtame aj na osoby, zvieratá a veci (napr. *Kto mi pomôže? Čo ti chýba?*).

DARČEK NA NARODENINY

Andrej má veľmi rád svoju babičku. Babička býva oproti škole, hneď na druhej strane cesty. Andrej za ňou často chodí na fantastický jablkový koláč. „Babička bude mať v nedeľu 23. mája narodeniny a ja pre ňu nemám žiadny darček,“ postážoval sa Andrej Bodke, Otáznikovi a Výkričníkovi.

„Čo by tvoju babičku potešilo?“ spýtala sa Bodka.

„Najväčšiu radosť by jej urobila knižka s receptami na domáce zákusky,“ odpovedal Andrej.

„Koľko stojí tá knižka?“ spýtal sa Otáznik.

„Kniha stojí trinásť eur, toľko nemám,“ povedal Andrej a vybral z prasiatka sedem eur. „Kde zoženiem zvyšok?“

Všetci začali tuho premýšľať, keď do izby vošla Andrejova staršia sestra Lea, ktorá začula ich rozhovor.

„Ak ti chýbajú peniaze na babičkin darček, ja mám tiež čosi našetrené,“ usmiala sa Lea a vytiahla zo svojej pokladničky tri mince.

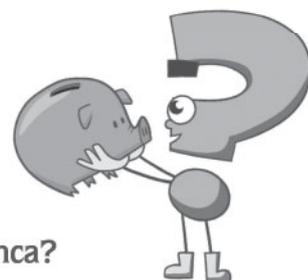
„To je šesť eur. Presne toľko, koľko potrebujeme, aby sme mohli kúpiť babičke na narodeniny krásnu knižku!“ potešil sa Andrej.

Na druhý deň sa so sestrou vybrali do kníhkupectva a kúpili babičke krásnu knihu s receptami.

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Čo chcel dať Andrej babičke na narodeniny?
- Koľko eur mal Andrej našetrených? Koľko eur mu chýbalo?
- Kto dal Andrejovi zvyšné peniaze na darček? Akú hodnotu mala každá minca?
- Čím môžeš potešiť svojich blízkych, ak nemáš našetrené peniaze?

2 Vyhľadaj a prepíš z úvodného textu *číslovky*.

druhej, 23., trinásť, sedem, tri, šesť, druhý

3 Prečítaj slovné spojenia a otázky, ktoré k nim patria. Všimni si a povedz, čím sa líšia napísané čísla.

Koľko?
(počet)

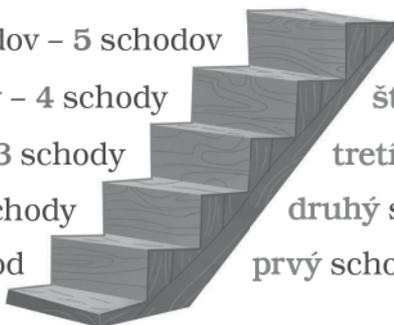
päť schodov – 5 schodov

štyri schody – 4 schody

tri schody – 3 schody

dva schody – 2 schody

jeden schod – 1 schod

piaty schod – 5. schod

štvrtý schod – 4. schod

tretí schod – 3. schod

druhý schod – 2. schod

prvý schod – 1. schod

Koľký?
(poradie)

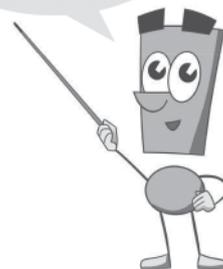
Číslovky vieme zapísať slovom (*sto – stý*) a väčšinou aj číslami (*100 – 100.*).

- 4 a) Prečítaj *číslovky*. Všimni si ich pravopis.
b) Napiš otázku, ktorou sa pýtame na tieto *číslovky*.

Koľko?

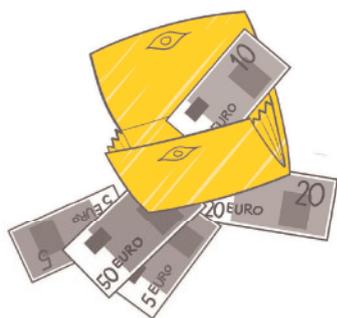
1 – jeden	11 – jedenásť	21 – dvadsaťjeden
2 – dva	12 – dvanásť	22 – dvadsaťdva
3 – tri	13 – trinásť	30 – tridsať
4 – štyri	14 – štrnásť	40 – štyridsať
5 – päť	15 – pätnásť	50 – päťdesiat
6 – šesť	16 – šesťdesiat	60 – šesťdesiat
7 – sedem	17 – sedemdesiat	70 – sedemdesiat
8 – osem	18 – osemdesiat	80 – osemdesiat
9 – deväť	19 – deväťdesiat	90 – deväťdesiat
10 – desať	20 – dvadsať	100 – sto

Zapamätaj si pravopis týchto *čísloviek*!

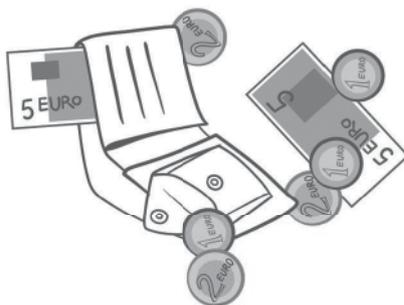

- 5 a) Spočítaj, *koľko* eur je na každom obrázku. Súčet zapíš číslom aj slovom.
b) Vyfarbi peňaženku, kde je najviac eur.
c) Vymysli podobnú úlohu pre spolužiakov.

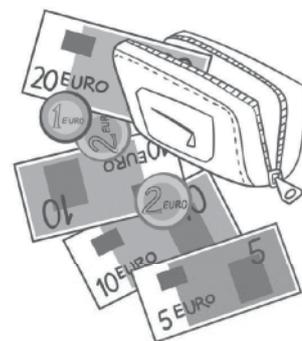
Riešenie úlohy c) podľa individuálnych návrhov žiakov.

90 *deväťdesiat*

19 *deväťnásť*

50 *päťdesiat*

- 6 a) Prečítaj text. *Číslovky* napiš slovom.
b) Odpovedz na otázky pod textom. Odpovede napiš číslom aj slovom.

Na ihrisku sa hralo *päťnásť* (15) chlapcov a *päť* (5) dievčat.

Červený dres malo *osem* (8) chlapcov, ostatní chlapci mali modrý dres.

Šiltovku malo *desať* (10) detí, z toho *šesť* (6) chlapcov.

Dvanásť (12) chlapcov a *dve* (2) dievčatá mali krátke vlasy.

Koľko detí spolu sa hralo na ihrisku? 20 *dvadsať*

Koľko chlapcov malo modrý dres? 7 *sedem*

Koľko dievčat malo šiltovku? 4 *štyri*

Koľko detí spolu malo krátke vlasy? 14 *štrnásť*

5-RÝCHLOVKA

Utvorte skupiny. V časovom limite 5 minút:

- zapište čísllovak označujúce poradie slovom,
- vypočítajte príklady v zátvorkách a výsledky zapište číslom aj slovom,
- vypočítajte výslednú sumu nákupov a zapište ju číslom aj slovom.

Moja teta sa vybrala na nákup. V (1.) prvom obchode kúpila
($18 : 6 = 3$) tri osušky a ($51 - 49 = 2$) dva uteráky.

Zaplatila ($21 + 9 = 30$) tridsať eur.

V (2.) druhom obchode kúpila dcére šaty, ktoré stáli ($32 + 18 = 50$)
päťdesiat eur.

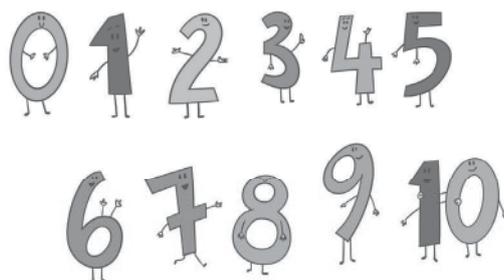
V (3.) treťom obchode kúpila synovi nohavice za ($4 \cdot 5 = 20$)
dvadsať eur.

Za všetky nákupy zaplatila spolu 100 sto eur.

PÁTRACIA AKCIA

- Napiš slovom čísllovak od 0 do 10.
- Vypátraj a podčiarkni napísané čísllovak podľa návodu:

- čísllovak, ktoré sa začínajú mäkkou spoluhláskou,
- čísllovak, ktoré sa začínajú tvrdou spoluhláskou,
- čísllovak, ktoré sa začínajú obojakou spoluhláskou,
- čísllovak, ktoré sa začínajú krátkou samohláskou.

nula, jeden, dva, tri, štyri, päť, šesť, sedem, osem, deväť,
desať

ŠIFROVACIA ÚLOHA

- Rozlúšti zašifrované vety. Nahraď čísla slovami tak, aby vznikli zmysluplné slová.
Vety prepíš do a prečítaj ich. *Riešenie: Zotrite, Minula, naspäť, Odvaha, jedenástku, ostrihané, mesto, Bystrica, Patrik, Námestove*
- Podčiarkni v prepísaných vetách zámená.

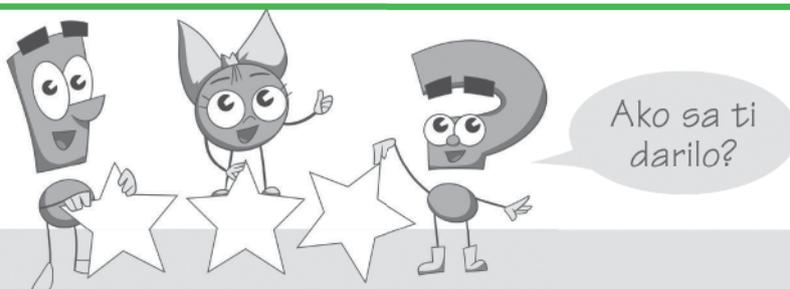
Zo3te tú tabuľu! Mi0 sa nám krieda. Ty pod' nas5! O2ha mu nechýba.
Futbalista kopol 1ástku. Prečo máš os3hané vlasy? Moje obľúbené me100 je
Banská Bys3ca. Náš strýc Pa3k býva v Náme100ve.

TVORIVÁ ÚLOHA

Vytvor a napíš do vety podľa návodu:

- zámeno + podstatné meno (osoba) + nakreslila + čísllovak + podstatné meno (vec)
- čísllovak + podstatné meno (zvierat) + pijú + prídavné meno + podstatné meno (vec)

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

AKO SI TRETÍACI UCTILI DEŇ ZEME

Na Deň Zeme, ktorý je 22. 4., zobrala pani učiteľka tretiakov a našich kamarátov k malému potoku, ktorý tiekol poza školu. Na oboch brehoch potoka sa *povaľovali* plastové fľaše, vrecká, papiere a veľa iného odpadu.

„Tam pri strome *ležia* akési smeti,“ pokrútila hlavou Bodka.

„A dole pri kameni *sú* zlomené plastové hračky!“ zvolal Výkričník.

Pani učiteľka tretiakom vysvetlila, že ich úlohou bude vyčistiť okolie potoka od odpadkov. Nielenže skrášlia životné prostredie, ale ho aj ozdravia.

„O našu planétu Zem sa treba starať. Inú nemáme a odpadky jej *škodia*,“ dodala.

Deti *dostali* ochranné rukavice a vrecia, do ktorých mali hádzať odpadky.

Vrecia *boli* farebne odlišené podľa toho, ktorý odpad do nich patrí.

„Vidíte, kamaráti? Do žltého vrecia *patria* plasty, do modrého papier. Volá sa to triedenie odpadu.“

Sklo do zeleného vrecia pozbiera pani učiteľka, aby sme sa *nezranili*,“ vysvetlila Mirka kamarátom.

Celé doobedie všetci húževnato *pracovali* a na konci vyučovania *mali* zo seba skvelý pocit. Okolie potoka vyzeralo bez smetí čisté a oveľa krajšie.

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

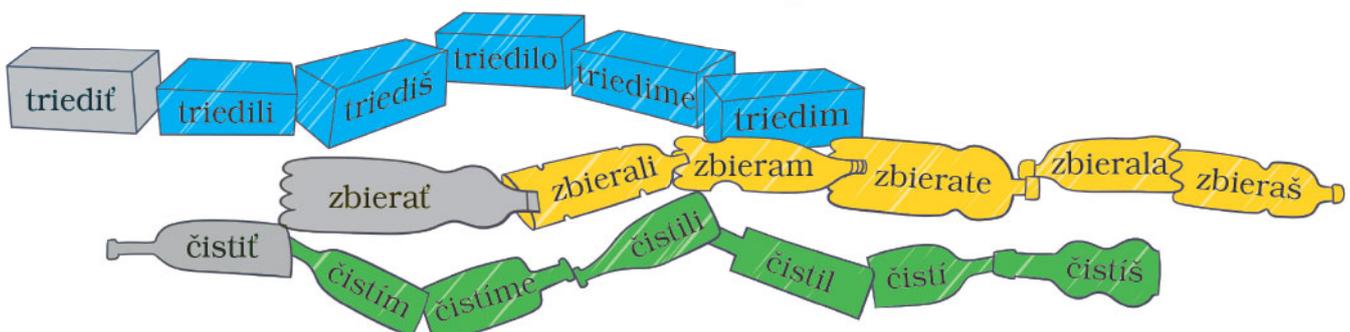
- Ktoré odpadky sa povaľovali na brehoch potoka?
- Čo znamená *triedenie odpadu*? Prečo je dôležité?
- Ktoré farby vriec používali žiaci pri čistení potoka? Ktorý odpad patrí do ktorého vrecia?
- Poznáš aj iné farby vriec na odpad alebo odpadových nádob? Čo do nich patrí?
- Triedite odpad aj doma? Ak áno, porozprávaj o tom.
- Čo sa vyrába z triedeného plastu alebo papiera? Porozmýšľaj a navrhni, čo by sa mohlo z triedeného odpadu vyrobiť.

2 a) Prečítaj zvyraznené slovesá v úvodnom texte. Pýtaj sa na ne otázkou *Čo robia?* alebo *Čo robili?*

b) Päť sloviess z úlohy a) použi v iných vetách. Vety napíš do a podčiarkni v nich slovesá.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

3 Prečítaj slovesá v plôškach. Vyfarbi rovnakou farbou tvary toho istého slovesa.

4 Napiš do štyri rôzne tvary *slovies chrániť a upratovať*.

Vzor: kresliť – kreslíme, kreslíš, kreslili, kreslia...

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

5 Vytvor do pozvánku na brigádu ku Dňu Zeme. Použi v nej *slovesá* z úlohy 3 a 4.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

6 Prečítaj *oznam* (oznámenie). Vyhľadaj a podčiarkni v ňom *slovesá*.

Milí žiaci,
dňa 25. 3. 2022 o 14.00 hod. sa na školskom ihrisku uskutočnia
preteky v behu na 100 metrov. Zúčastnia sa na nich žiaci tretích
a štvrtých ročníkov. Za tretiakov nastúpia ôsmi žiaci, za štvrtákov
desiati žiaci.
Príďte a povzbudzte svojich spolužiakov! Tešíme sa na vás.
Vedenie školy

7 a) Vypíš z úvodného textu na s. 48 do *slovesá*,
na ktoré sa pýtame otázkou *Čo robili?*

b) Zakrúžkuj v *slovesách* koncovku *-li*.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Zapamätaj si!
V *slovesách* píšeme
koncovku *-li* vždy
s mäkkým *i*.

8 Dopln do *slovies* koncovku *-li*. Vety prečítaj.

Naši kamaráti pomáhajú *li* tretiakom. Spoločne zbiera *li* odpad a triedi *li* ho do farebných vriec. Všetci bo *li* veľmi usilovní. Keď vyčisti *li* brehy potoka, vrecia odnies *li* do kontajnerov a teší *li* sa zo svojej práce.

9 a) Uprav a napíš do *oznam* (oznámenie) z úlohy 6 ako *správu*. Podčiarkni v nej *slovesá*.

b) Porovnaj podčiarknuté *slovesá* so *slovesami* v úlohe 6. Povedz, v čom sa líšia.

10 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Deti pripravili chutnú vajíčkovú nátierku. Najskôr uvarili tri vajíčka. Potom ich spolu s cibuľkou nakrájali. Vložili do hlbokého taniera. K tomu pridali lyžicu horčice a zmäknuté maslo. Dochutili soľou a štipkou korenia. Dobré zamiešali a mohli natierať na chlebič.

Slovesá sú *slová*, ktoré pomenúvajú, čo osoby, zvieratá a veci robia. Pýtame sa na ne otázkami *Čo robí?* (napr. *píše, číta*), *Čo robia?* (napr. *sedia, spia*), *Čo robili?* (napr. *behali, kreslili*). V *slovesách* píšeme koncovku *-li* vždy s *i* (napr. *písali, čítali, spievali*).

5-RÝCHLOVKA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Rozdeľte sa do skupín. V časovom limite 5 minút vymyslite a napíšte do čo najviac *sloviac*, ktoré súvisia so športom.

PÁTRACIA AKCIA

Pracuj s knihou alebo s internetom. V *Krátkom slovníku slovenského jazyka* vypátraj, čo znamenajú slová *recyklovať* a *separovať*. Význam slov napíš.

recyklovať – *uviesť znovu do obehu, opätovne využívať*

separovať – *oddeľovať, oddeliť, izolovať*

ŠIFROVACIA ÚLOHA

- Rozšifruj zašifrované *slovesá* a doplň ich správne do viet.
- Usporiadaj a očísľuj vety tak, ako činnosti nasledujú počas dňa za sebou.

pRiPráviM

UčíW

PÍŠEM

vStávam

hRám

čítam

6. Vždy pred spaním si *čítam* knihu.

5. Potom sa *hrám*.

3. Dopoludnia sa *učím* v škole.

1. Každé ráno *vstávam* o pol siedmej.

2. *Pripravím* si raňajky a desiatu.

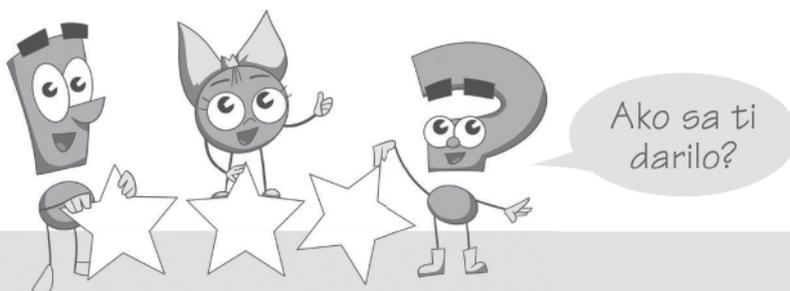
4. Popoludní si *píšem* úlohy.

TVORIVÁ ÚLOHA

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- Vyhľadaj a napíš do *recept* na prípravu pudingu. Podčiarkni v ňom *slovesá*.
- Priprav podľa receptu z úlohy a) pod dohľadom dospelých puding.
- Odfotografuj alebo nakresli postup prípravy pudingu. Svoju prácu prezentuj spolužiakom.

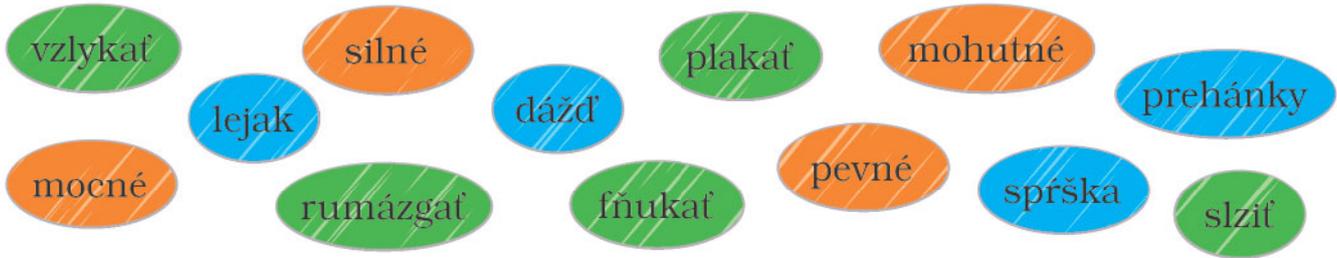

1 Prečítaj slová v riadkoch. Prečiarkni slovo, ktoré do riadka nepatrí. Zdôvodni prečo.

- dom, budova, príbytok, vila, chalupa, chyža, ~~vila~~
- bežať, utekať, uháňať, upaľovať, ~~stať~~, trieliť, šprintovať
- malý, nízky, ~~veľký~~, drobný, neveľký, útly, nevysoký

2 Vyfarbi rovnakou farbou slová s podobným významom.

3 Dopíš ku každému slovu po dve slová s podobným významom.

auto – *automobil, motorové vozidlo*

pekná – *krásna, očarujúca*

kričať – *vrieskať, volať*

4 a) Dopln slová s podobným významom a vylúšti krížovku.
Slovo z tajničky dopln do vety. Vetu prečítaj.

b) Prepíš slová z krížovky a tajničky v abecednom poradí do .

Riešenie:
*ceruza, kamarát,
kniha, lampa,
papuče, taška,
záves, zošit*

Učebnica		K	N	I	H	A	
Prezuvky	P	A	P	U	Č	E	
Svietidlo	L	A	M	P	A		
Aktovka		T	A	Š	K	A	
Pastelka	C	E	R	U	Z	K	A
Záclona		Z	Á	V	E	S	
Písanka	Z	O	Š	I	T		

Slovo s podobným významom k slovu

priateľ je **KAMARÁT**.

5 Vysvetli významy viet.

V núdzi poznáš priateľa.

Najlepším priateľom človeka je kniha.

S priateľom žartuj, ale posmech si z neho nerob.

Nových priateľov nadobudni, na starých nezabudni.

Riešenie úlohy podľa
individuálnych
návrhov žiakov.

K niektorým slovám vieme priradiť slová s podobným významom (synonymá).
Například: *rozprávať* – *hovoriť, vravieť, debatovať*.

1 a) Prečítaj vety. Označ ✓ pravdivé vety a ✗ nepravdivé vety.

b) Nepravdivé vety oprav a prečítaj.

- ✓ Podstatné mená pomenávajú osoby, zvieratá a veci.
- ✗ Prídavné mená vyjadrujú, čo osoby, zvieratá a veci robia.
- ✓ Medzi zámená patria slová *ona, ich, mne, moje, to*.
- ✗ Na číslovky sa pýtame otázkami *Koľko?* a *Ktorý?*
- ✗ Slovesá pomenávajú vlastnosti osôb, zvierat a vecí.

2 a) Dopln do slov chýbajúce *samohlásky i, í alebo y, ý*. *Číslo 7 (predložky) doplní učiteľ.

b) Pomenuj *slovné druhy*. Použi číslovanie podľa záložky na obálke pracovnej učebnice.

1 5 2 1 5 3 2
Tretiaci navš*í*vil*i* starob*y*lý hrad. Obd*i*voval*i* jeho prep*y*chový

1 5 3 4 1 5*7 3 2 1 1
náb*y*tok. Zaujal*i* ich tr*i*obrazy. Bol*i* na nich b*y*valí maj*i*telia hradu.

Riešenie úlohy b) a c) podľa individuálnych návrhov žiakov.

3 a) Prečítaj text. Označ ✓ chlapca, na ktorého sa vzťahuje *opis*.

b) Vymysli a napíš k označenému chlapcovi: *meno a priezvisko, adresu bydliska a meno jeho psa*.

c) Vyber si jedného z neoznačených chlapcov a opíš ho. Pomôž si úlohou a).

Som veselý chlapec. Nosím biele tričko. Sú na ňom malé bodky.

Mám krátke vlasy a nosím okuliare. Pri mne stojí môj dobrý pes.

Meno: _____

Priezvisko: _____

Adresa: _____

Meno psa: _____

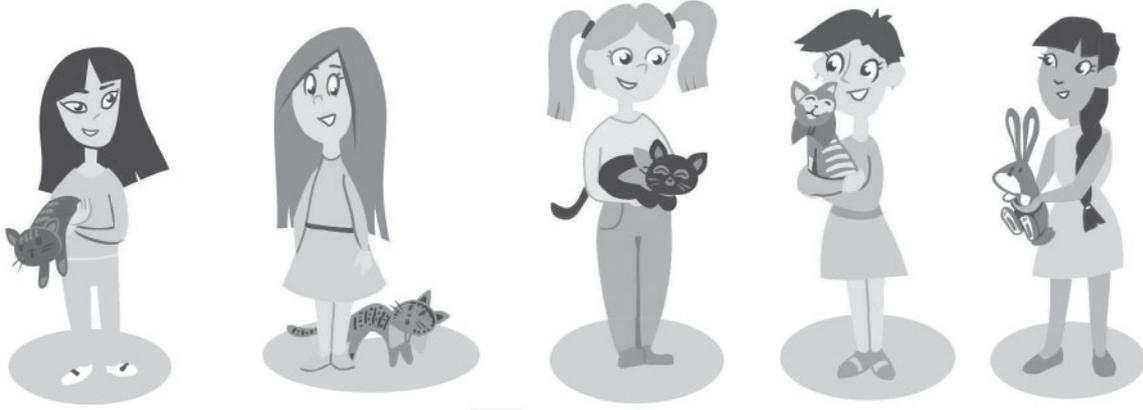

4 Vypíš z textu v úlohe 3 do slovné druhy podľa zadania:

- Všetky *podstatné mená*. Napíš k nim otázky, ktorými sa na ne pýtame.
- Všetky *prídavné mená*. Napíš k nim slová s opačným významom.
- Všetky *zámená*.

5 a) Prečítaj otázky. Odpovede napíš číslom aj slovom.

b) Podčiarkni číslovky, ktoré vyjadrujú počet, číslovky, ktoré vyjadrujú poradie.

Koľko dievčat je na obrázku? 5 päť

Koľko dievčat má dlhé vlasy? 4 štyri

Koľké dievča zľava má ryšavé vlasy? 2. druhé

Koľko dievčat na obrázku má sukňu? 3 tri

Koľko mačiek je na obrázku? 4 štyri

Koľká mačka zľava má červenú mašľu? 4. štvrtá

6 Dopíš pred každé sloveso *zámeno*, za každé sloveso *podstatné meno*. Vety prečítaj. *Možné riešenie:*

Ja čítam list _____. *My* píšeme *úlohy* _____. *Ty* kreslíš *auto* _____.

Vy pijete *čaj* _____. *Ona* strihá *látku* _____. *Oni* varia *obed* _____.

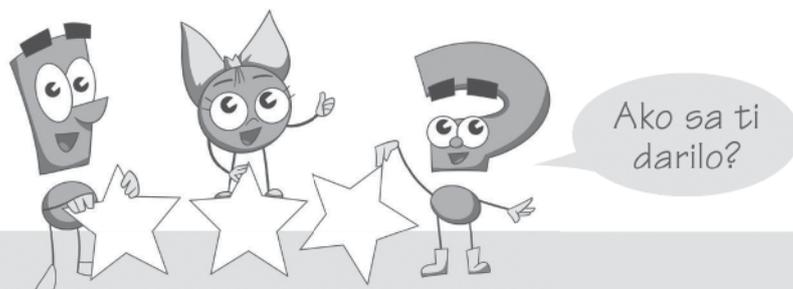
7 a) Prečítaj slová v riadkoch. Označ slovo, ktoré do riadka nepatrí. Zdôvodni prečo.

b) Napíš označené slová do . Napíš k nim po dve slová s podobným významom.

- píše, plačeš, polievame, prosíte, počúvali, perina pečú *prikrývka, paplón*
- malý, modrá, múdre, morské, maľuje milá, mäkký *kreslí, farbí*
- ona, vaša, veľká moja, ten, my, ich *obrovská, mohutná*
- klobúk, kopýtko, kosť, kolísať kabát, kôň, kameň *hojdať, čičkať*

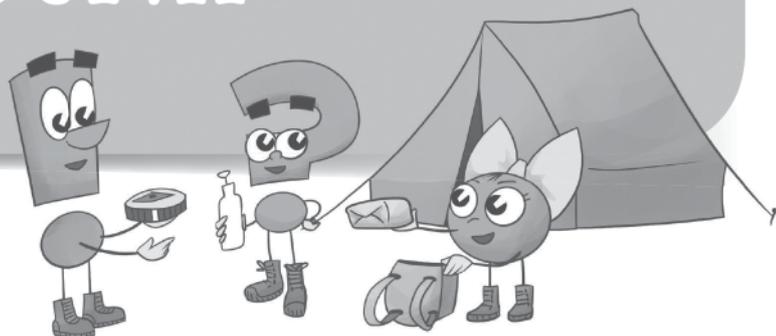
8 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

Cestovali sme rýchlikom do hlavného mesta Slovenska a videli sme Dunaj. Boli sme aj vo Veľkej Fatre a zazreli zmiju. Potom sme šli do Dubnice nad Váhom. Moja stryná Marína Vysoká tam má prepychovú vilu. Býva na Priemyselnej ulici. Má jedného syna. Ich pes Azor stále zavýja.

OPAKOVANIE UČIVA

2. POLROKA

VÝLET DO KREMNICI

Koniec školského roka sa blížil. Naši traja kamaráti sa vybrali na výlet. Bodka kúpila v športovom obchode jeden nepremokavý zelený stan pre tri osoby. Stál deväťdesiat eur. Večer pred odchodom si všetko pobalili do svojich plecniakov. Výkričník zobral aj kompas. Ten mu nechýbal na žiadnom výlete. Hneď ráno si obuli turistické topánky a vyrazili. Po dlhej ceste dorazili do kempu a postavili si stan. Bolo už neskoro popoludní. Poprechádzali sa po blízkom okolí, navečerali sa, poumývali, zababušili do spacích vakov a o chvíľu zaspali.

1 a) Vypíš z textu po tri slovné druhy. *Možné riešenie:*

podstatné mená: *výlet, Kremnica, rok*

prídavné mená: *školského, športovom, nepremokavý*

zámená: *naši, ten, mu*

číslovky: *traja, jeden, deväťdesiat*

slovesá: *blížil sa, vybrali sa, kúpila*

b) Vypíš z textu podčiarknuté slová. Napíš k nim slová s opačným významom.

koniec, začiatok

obuli si, vyzuli si

ráno, večer

blízkom, ďalekom

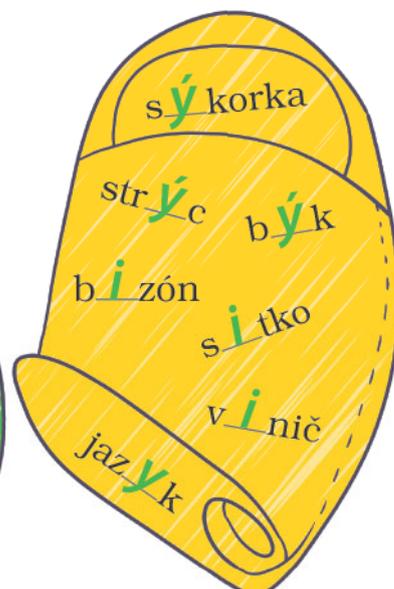
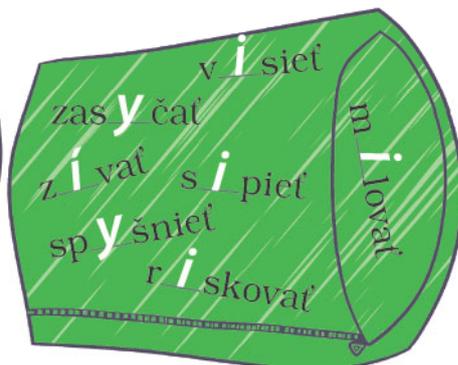
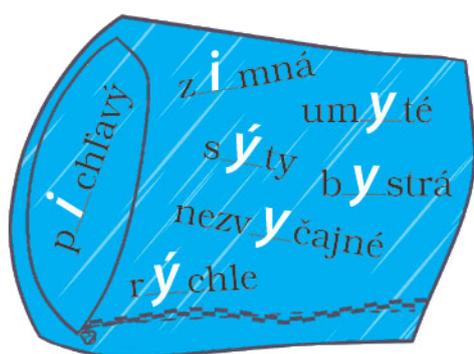
2 a) Doplň do slov chýbajúce samohlásky *i, í* alebo *y, ý*.

b) Vyfarbi spacie vaky podľa návodu:

Bodkin spací vak s *podstatnými menami*,

Výkričníkov spací vak s *prídavnými menami*,

Otáznikov spací vak so *slovesami*.

Na druhý deň sa vybrali do Kremnice na prehliadku **mesta**. Prvou zastávkou bol **Morový** stĺp, ktorý je dominantou námestia. Potom nasledovala prehliadka **Mincovne** Kremnica, v ktorej sa už takmer sedem storočí **vyrábajú mince**. Prehliadku ukončili návštevou **Mestského** hradu Kremnica. Najviac na nich zapôsobila Hodinová veža, ktorá v 14. storočí siahala do výšky dnešného 3. poschodia. Podvečer sa vrátili do kempu a opekali.

3 a) Vypíš z textu zvyraznené slová. Očísluj ich v abecednom poradí.

1. mesta, 5. Morový, 4. Mincovne, 3. mince, 2. Mestského

b) Vypíš z textu podčiarknuté slová. Napiš k nim po dve slová s podobným významom.

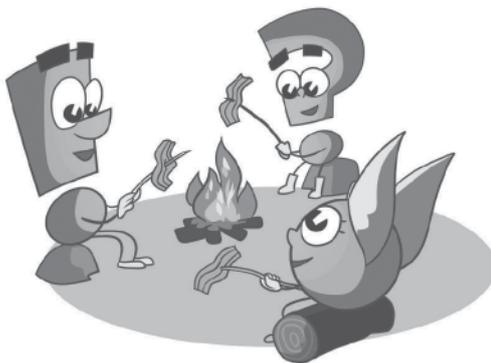
vyrábajú, zhotovujú, majstrujú, ukončili, zavřšili, uzavreli

4 a) Vyber a doplň do slovných spojení správne začiatkové písmená slov.

b) Vylúšti krížovku. Vpisuj len *vlastné podstatné mená* z úlohy a).

c) Prečítaj otázku. Odpoveďou je slovo z *tajničky*.

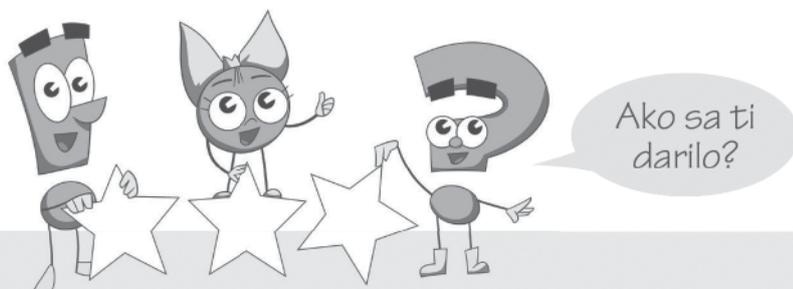
(p/P) **p**otok (r/R) **R**udnica, (v/V) **v**rch (s/S) **S**kalka, (k/K) **k**ino (m/M) **M**ladosť,
 (m/M) **m**esto (k/K) **K**remnica, (h/H) **h**erec (l/L) **L**adislav (ch/Ch) **Ch**udík,
 (š/Š) **š**tát (s/S) **S**lovensko

Čo si naši kamaráti opekali?

S L A N I N U

Výlet dopadol skvelo. Cez prázdniny sa vydajú spoznávať ďalšie krásy Slovenska.

HĽADÁM KNIHU

Tretiačka Marcelka prišla do knižnice hneď po vyučovaní. Podišla k pani knihovničke a s nádejou v hlase sa spýtala, či už majú štvrtý diel z jej obľúbenej série kníh s názvom *Tretiačky Sára a Simona*.

„Žiaľ, štvrtý diel tejto série nemáme,“ odpovedala pani knihovnička. „Skús sa pozrieť na tabuľu s inzerátmi pred knižnicou. Možno budeš mať šťastie,“ poradila jej.

Marcelka vyšla von k veľkej tabuľi, na ktorej boli *inzeráty* s predajom, kúpou alebo darovaním rôznych kníh a časopisov. Na jednom z nich stálo:

Predám knihu

Predám štvrtý diel knihy zo série ***Tretiačky Sára a Simona***. Kniha je nová, bez poškodenia. Cena: 7 eur.
Kontakt: Alica Mohérová
Tel.: 0929 234 034

Marcelka sa veľmi potešila. S mamou večer zavolali na telefónne číslo v inzeráte a knihu kúpili.

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Ktorú knihu si chcela požičať Marcelka v knižnici?
- Čo znamená slovné spojenie *séria kníh*? Poznáš nejaké série kníh? Ak áno, povedz ich názov a porozprávaj o nich.
- Vďaka čomu Marcelka našla knihu, ktorú hľadala?
- Na čo slúži *inzerát*? Čo podľa teba musí obsahovať? Čo by v ňom nemalo chýbať? Diskutuj o tom.
- Už si sa niekedy stretol/stretla s inzerátom? Ak áno, kde?

KVAPKAJÚCI KOHÚTIK

Keď v treťackej triede na konci hodiny výtvarnej výchovy neprestávala kvapkať z vodovodného kohútika voda, pani učiteľka o tom okamžite informovala pána školníka. Lenže ani on, nech sa akokoľvek snažil, nevedel problém vyriešiť. Vtom mu čosi napadlo. Siahol do vrečka a vytiahol malú papierovú kartičku.

„Čo je to?“ spýtal sa zvedavo Otáznik.

„To je *vizitka*,“ pošepla mu Adriana.

Na vizitke bolo napísané:

Miroslav Tkáčik
vodoinštalatér

Robotnícka 5
905 01 Senica

Mobil: 0834 739 383
E-mail: tkacik@kvapkajuca.voda.sk

Školník zavolať na číslo uvedené na vizitke. Inštalatér zakrátko prišiel. Najskôr uzavrel hlavný prívod vody. Potom šikovne rozobral vodovodnú batériu, prezrel tesnenie a zistil príčinu neustáleho kvapkania vody. Poruchu opravil, zbalil si náradie a rozlúčil sa.

„Ešteže mal pán školník tú vizitku!“ zvolal Výkričník.

1

Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- O čom pani učiteľka informovala pána školníka? Čo urobil školník?
- Kto je inštalatér? Čo robí?
- Čo je *vizitka*? Na čo slúži?
- Už si sa niekedy stretol/stretla s vizitkou? Ak áno, kde? Ktoré údaje obsahovala?

2

Vyznač na *vizitke* v úvodnom texte údaje, ktoré vizitka musí obsahovať.

- meno a priezvisko osoby, povolanie alebo názov firmy,
- kontaktné údaje (adresa, mobil alebo e-mail).

- 3 a) Prezri si *vizitky*. Povedz, ktoré údaje obsahujú a v čom sa odlišujú.
b) Porozmýšľaj a zdôvodni, ktoré údaje vizitka musí a ktoré nemusi obsahovať.

MVDr. René Kohút
veterinárna ambulancia

Bočná 18
907 01 Myjava
Tel.: 0999 123 123

Ordinačné hodiny:
Pondelok – piatok
9.00 h – 13.00 h

Sobota
9.00 h – 12.00 h

CESTOU-NECESTOU

Autoopravovňa osobných vozidiel nonstop

Horná 987
960 01 Zvolen
Tel.: 0843 544 788
Web: www.rychlaoprava.sk

- 4 Prezri si každú *vizitku*. Povedz, ktoré dôležité údaje v nej chýbajú.
Chýbajúce údaje vymysli a doplň.

Katka Vyhnáliková

Klinčeková 7
949 05 Nitra
Tel.: 0900 112 113

CUKRÁREŇ
KOLÁČIK

977 01 Brezno

Lucia Malá
masáže

Pondelok – piatok
9.30 h – 17.00 h

Zdravé zúbky, s. r. o.
MDDr. Jozefína Tichá

Kláštorná 8

- 5 Vymysli si *vizitku* a doplň na ňu svoje údaje.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 6 Pracujte vo .

- a) Povedzte si navzájom, ktoré povolanie by ste chceli v budúcnosti vykonávať.
b) Navrhňte a vyrobte z výkresu pre spolužiaka/spolužiačku *vizitku* podľa informácií, ktoré ste sa o ňom/nej dozvedeli.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

spolužiačka.

Vizitka je malá, väčšinou papierová kartička, na ktorej je uvedené meno a priezvisko, povolanie osoby alebo názov firmy a kontaktné údaje (adresa, telefónne číslo, e-mail, webová stránka). Služi na odovzdanie základných informácií a kontaktných údajov inej osobe.

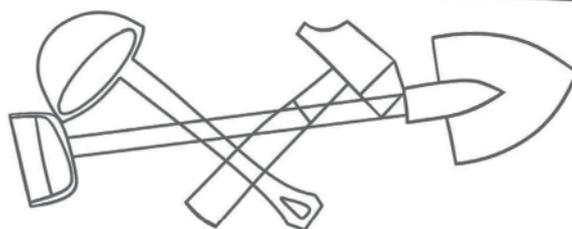
ČO JE TO?

Je to malý ručný nástroj. Má podlhovastú drevenú rúčku. Rúčka je vsadená do železného alebo ocelového kvádra. Ten býva na jednom konci zúžený. Existuje mnoho druhov tohto nástroja, napr. stavebné, búracie, tesárske alebo stolárske. Najčastejšie sa používa na pribíjanie, zatĺkanie, rozbíjanie, kutie alebo búchanie.

kladivo

Je to kuchynská pomôcka. Skladá sa z dlhšej rúčky a hlbokaj, zvyčajne okrúhlejšej lyžice. Môže byť vyrobená z kovu, plastu alebo z dreva. Nachádza sa najčastejšie v kuchyni. Služi na naberanie tekutých jedál.

naberačka

Je to ručný nástroj. Má dlhú, väčšinou drevenú rúčku a ostrú plochú kovovú časť nazývanú čepeľ, ktorá môže mať rôzny tvar. Používa sa pri práci v záhrade. Služi na obracanie alebo prerývanie pôdy.

rýľ

- 1 Prečítaj texty. Odpovedz na otázky.
 - Ktoré predmety sú opísané v textoch? Ku každému textu dopíš názov predmetu.
 - Na čo tieto predmety služia? Kto ich používa?
 - Kde sa s týmito predmetmi môžeš stretnúť?
 - Ktoré z týchto predmetov používaš? Pri ktorej činnosti?

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 2 Vyber si jeden predmet a opíš ho do . Pomôž si otázkami.

Z čoho je predmet vyrobený? Aký má tvar a veľkosť? Akú má farbu? Na čo služi?

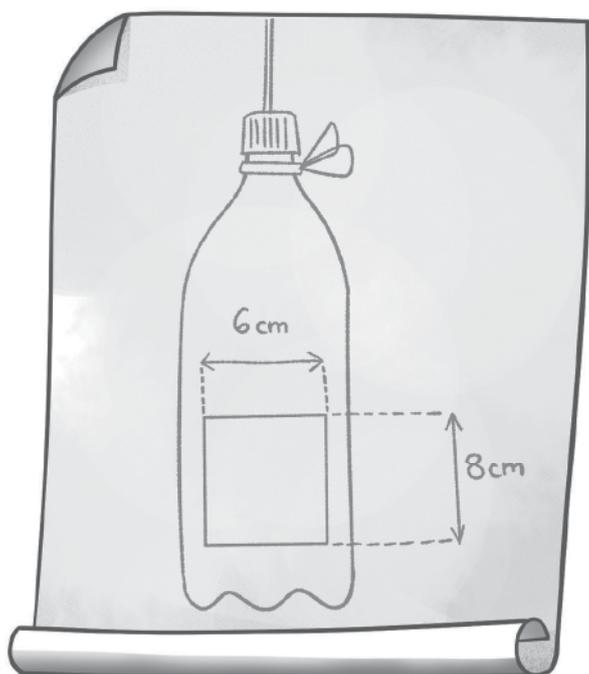
Pri opise pracovného predmetu si všimame jeho základné znaky a vlastnosti, ktoré ho charakterizujú. Opisujeme, z akého materiálu je predmet vyrobený aký má tvar a veľkosť, akú má farbu, na čo služi.

AKO VYROBIŤ KRÍMIDLO PRE VTÁČIKY

Petrík má veľmi šikovného a zručného dedka. Bodka s Výkričníkom a Otáznikom sa potešili, keď ich pozval k sebe na návštevu.

„Dedko má pre nás prekvapenie,“ povedal Petrík kamarátom, keď vošli do záhrady. Dedko stál pri vysokom strome. Po zvitani im prezradil: „Dnes vyrobíme krmidlo pre vtáčiky.“

Petrík zobral *nákres* krmidla a začal si ho pozorne prezerať.

Dedko zatiaľ čítal *návod*: „Budeme potrebovať veľkú plastovú fľašu, špagát, pravítko, nožnice, fixku a semenka.“ Potom pokračoval: „V spodnej časti fľaše nakreslíme otvor v tvare obdĺžnika so šírkou 6 cm a výškou 8 cm. Otvor vystrihneme.“

Petrík podľa pokynov šikovne nakreslil otvor. Dedko mu ho pomohol vystrihnúť. „Na hrdlo fľaše pripevníme dlhší špagát. Do otvoru nasypeme ľanové, konopné alebo slnečnicové semenka,“ čítal dedko ďalej. Petrík urobil pevný uzol a nasypal potravu. Dedko vyšiel na rebrík a krmidlo pripevnil na konár stromu.

„To je najkrajšie krmidlo, aké som kedy videla,“ pochválila ich Bodka.

„Dokonca je recyklované, lebo sme využili použitú plastovú fľašu,“ povedal múdro Výkričník.

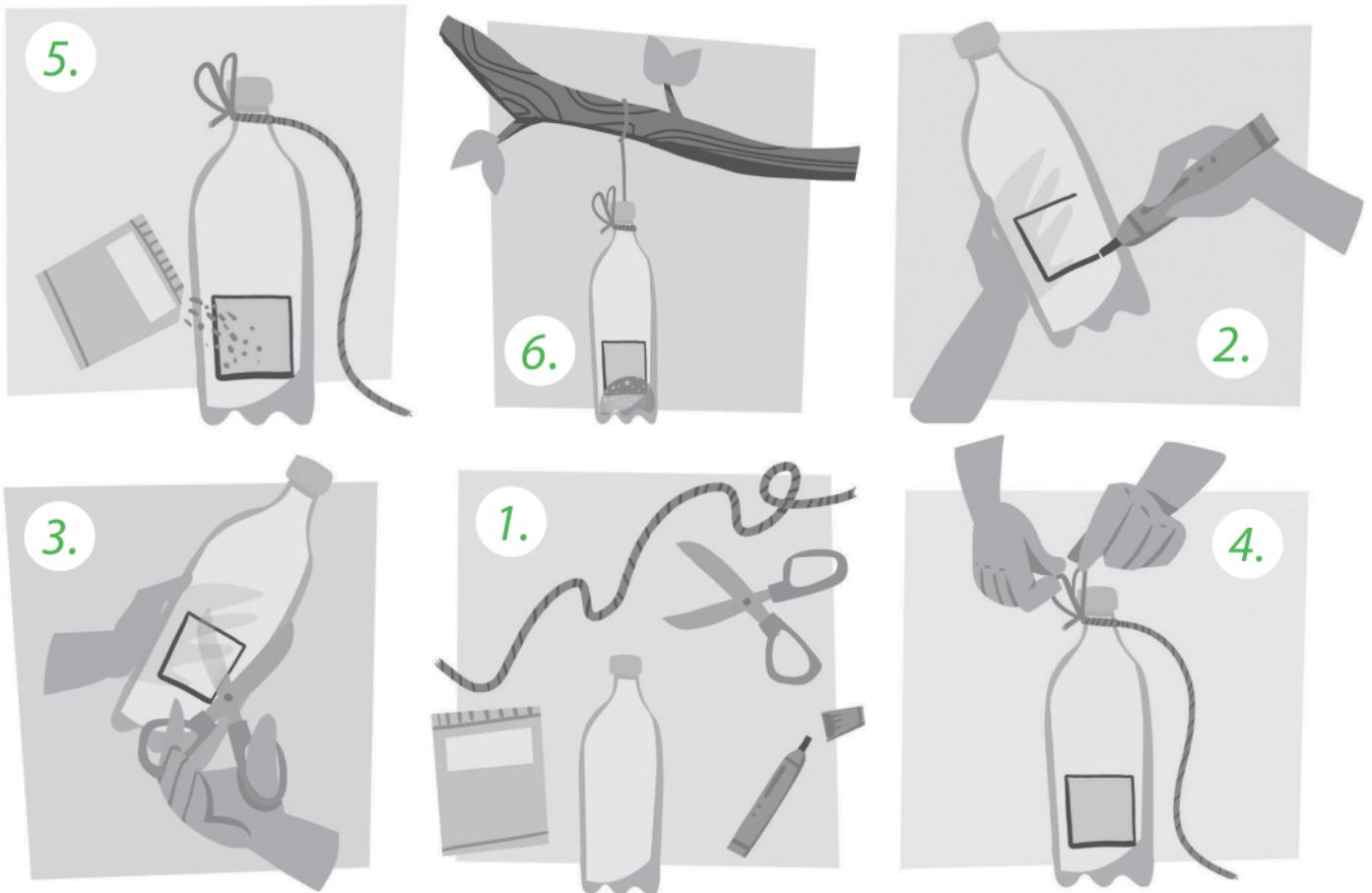
1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Podľa čoho zhotovili dedko s Petrikom krmidlo? Nájdi o tom v texte vety, podčiarkni ich a prečítaj.
- Čo potrebovali na výrobu krmidla?
- Kde sa môžeš stretnúť s *návodom* a *nákresom*? Na čo slúžia?
- Čo znamená slovo *recyklované*?

2 Pozri si *nákres* krmidla v úvodnom texte a opíš ho. Pomoz si otázkami v úlohe 60/2.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

3 Zorad' a očisluj obrázky podľa toho, ako treba postupovať pri výrobe krmidla.

4 a) Prezri si obrázok zvieratka vyrobeného z papierového taniera. Prečítaj *návod* na jeho výrobu.
b) Vyroby zvieratko podľa *návodu*.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Návod

Potrebuješ:

- papierový tanier,
- temperové alebo akrylové farby,
- štetec,
- pohár s vodou,
- biely kartón alebo výkres,
- nožnice,
- lepidlo.

Postup

1. Natri štetcom papierový tanier žltou farbou. Počkaj, kým farba zaschne.
2. Namaľuj na žltý podklad malé hnedé fliačiky. V spodnej časti namaľuj väčší hnedý polkruh ako pysk.
3. Vystrihni z kartónu alebo výkresu dve uši a dva rožky.
4. Namaľuj rožky a uši žltou aj hnedou farbou. Oči namaľuj čiernou farbou.
5. Dokresli na hnedý pysk papuľku a malé nosné dierky.
6. Prilep na tanier zozadu uši a rožky.
7. Nalep spredu oči a zvieratko je hotové.

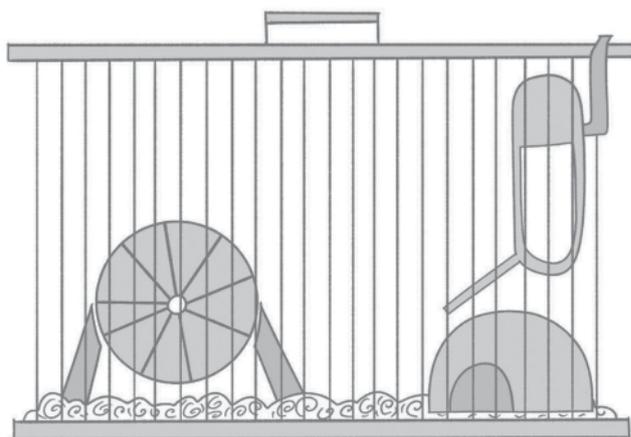
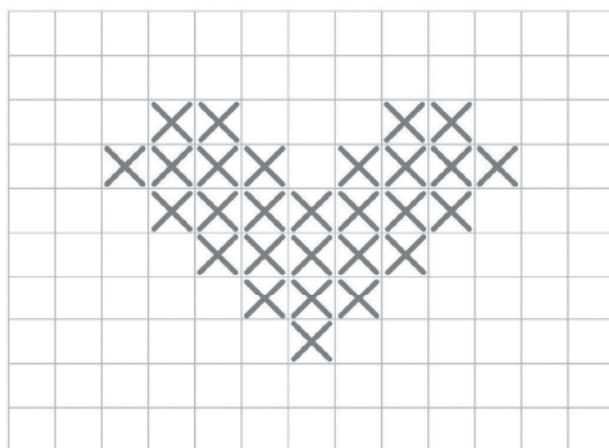
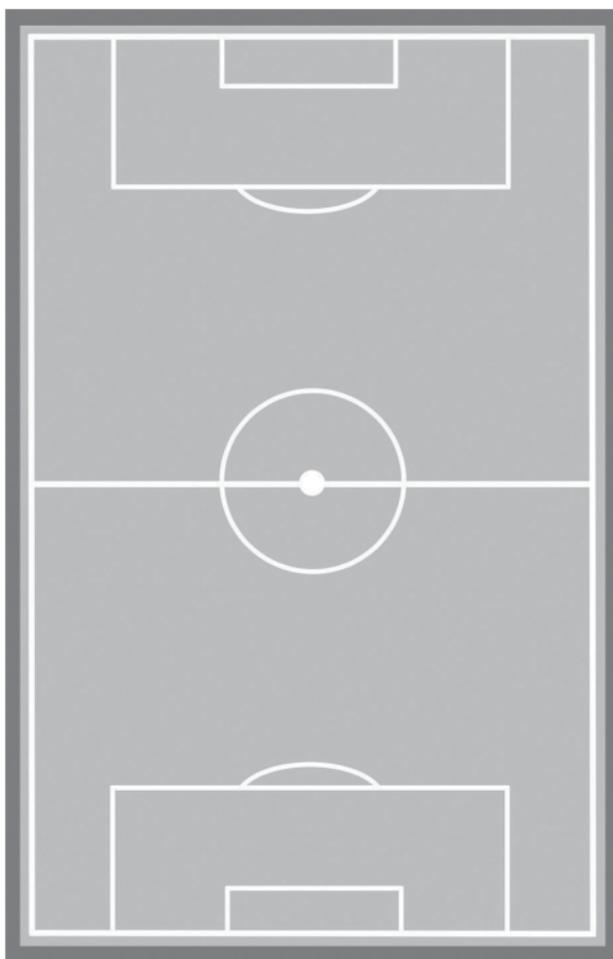
5 Pracujte vo .

Vyberte si jeden obrázok zvieratka vyrobeného z papierového taniera/papierových tanierov. Vymyslite a povedzte *návod* na jeho výrobu.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

6 Prezri si *nákresy*. Porozmýšľaj a povedz, čo zobrazujú, na čo slúžia a kde sa využívajú.

Nákres (schéma) je zjednodušené a prehľadné zobrazenie (nakreslenie) predmetu alebo miesta.

Návod je písomné alebo ústne vysvetlenie postupu, ako niečo zložiť, zapojiť alebo poskladať, napr. nábytok, stavebnicu... Môže byť doplnený nákresom (schémou).

SIRUP PROTI KAŠĽU

Na prípravu sirupu **potrebujeme:**

- 1 väčšiu cibuľu,
- 2 polievkové lyžice medu alebo kryštálového cukru,
- menšiu misu, potravinovú fóliu,
- nožik, dosku na krájanie.

Postup

1. Cibuľu ošúpeme a nakrájame na čo najmenšie kúsky.
2. Nakrájanú cibuľu vložíme do misy. Pridáme med alebo cukor a zamiešame.
3. Misu prikryjeme (najlepšie potravinovou fóliou). Sirup necháme cez noc odstáť.
4. Pri kašli podávame 1 čajovú lyžičku trikrát denne.

Lekársky predpis	
Meno: <i>Karolína Brančalová</i>	Rodné číslo: <i>105 712 / 0000</i>
Bydlisko: <i>Okružná 18, 048 01 Rožňava</i>	
<p>Tusík 100 ml, 3 x denne 15 kvapiek</p>	
<p>MUDr. Alojz Holly detský lekár</p> 	

1 Prezri si *recepty*. Odpovedz na otázky.

- Kde sa môžeš stretnúť s uvedenými receptmi? Kto ich môže napísať?
- V čom sa recepty od seba líšia? Zdôvodni.
- Prečo je dôležité, aby sme sa riadili pokynmi a postupmi, ktoré sú uvedené na *kuchárskom* a *lekárskom recepte*? Diskutuj o tom.

2 Pracujte vo .

- a) Zostavte a napíšte *kuchársky recept* na prípravu praženice.
- b) Pripravte doma pod dohľadom dospelého pokrm podľa kuchárskeho receptu z úlohy a).

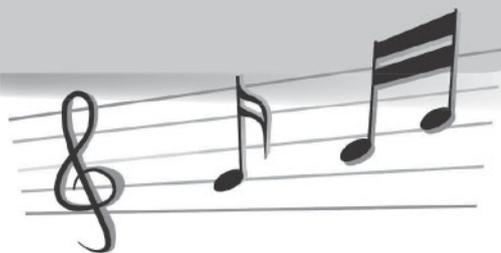

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Kuchársky recept je návod na prípravu pokrmu. Obsahuje zoznam potrebných surovín a pomôcok, ako aj postup prípravy pokrmu. Lekársky recept je predpis napísaný lekárom, podľa ktorého v lekárni pripravujú a vydávajú liek. Obsahuje údaje o lieku, ako sa má liek pripraviť, kedy ho podávať a v akom množstve dávkovať.

KLAVÍRNA SÚŤAŽ

Tretiačka Elenka hrá na klavíri od prvej triedy. V tomto školskom roku sa zúčastnila na medzinárodnej súťaži mladých klaviristov v Prahe, kde vyhrala. Keď sa vrátila zo súťaže do školy, vytiahla z tašky štyri fotografie, rozložila ich na lavicu a začala rozprávať.

„Pred súťažou som sa bola prejsť s rodičmi po Karlovom moste. Praha sa mi veľmi zapáčila,“ povedala a ukázala na prvú fotografiu. „V tejto veľkej koncertnej sále sa odohrávala súťaž. Vystupovala som desiatá v poradí,“ opisovala spolužiakom druhú fotografiu, na ktorej bola koncertná sála plná ľudí. Na tretej fotografii sedela Elenka za klavírom. Z výrazu jej tváre bolo vidieť, aká bola pohrúžená do hudby, ktorú hrala. „Tu vidíte, ako hrám. Zahrála som klavírnú skladbu od známeho skladateľa Wolfganga Amadea Mozarta (čítaj *Mócarta*).“ Na poslednej fotografii bola Elenka obklopená ľuďmi, ktorí jej blahoželali. V rukách držala kvety a tešila sa z víťazstva.

Keď všetko spolužiakom porozprávala, vytiahla diplom a dodala: „Výhra ma veľmi potešila, ale ešte väčšiu radosť som mala z toho, že sa moja hra ľuďom páčila.“

- 1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.
 - Koľko rokov hrá Elenka na klavíri?
 - V ktorej súťaži Elenka vyhrala?
V ktorom meste sa súťaž konala?
 - Skladbu ktorého hudobného skladateľa zahrála Elenka na súťaži?
 - Čo znamená slovné spojenie *bola pohrúžená do hudby*?
 - Podľa čoho si Elenka rozložila fotografie, keď rozprávala o súťaži?
 - Hráš na hudobnom nástroji? Ak áno, porozprávaj o tom.

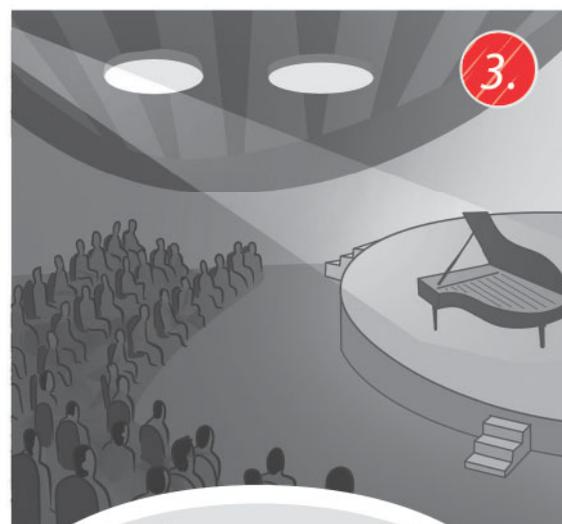
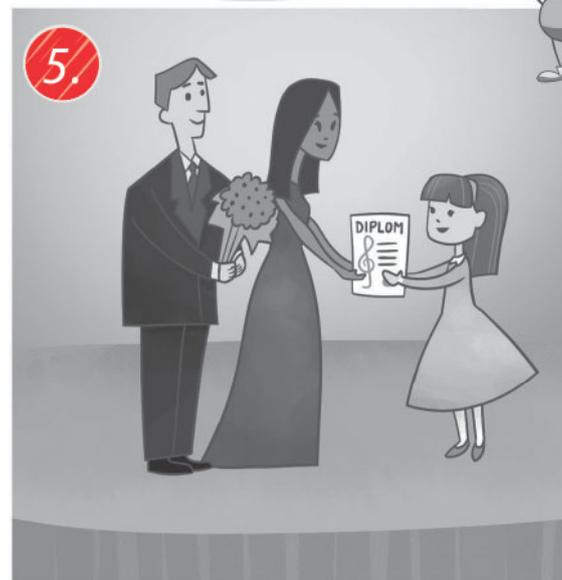
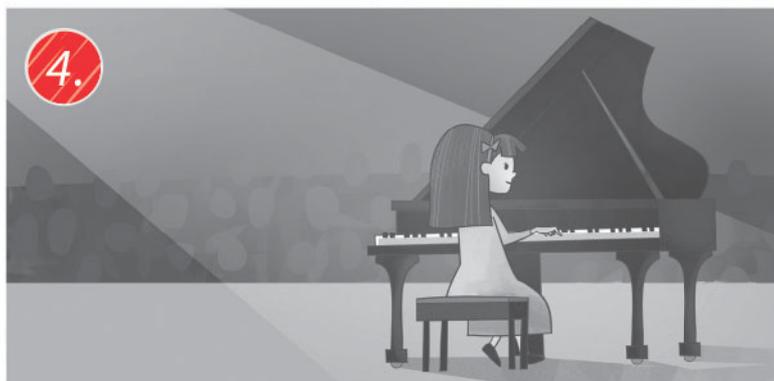
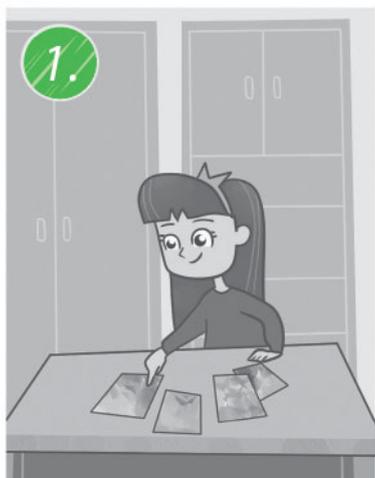
- 2 Všimni si členenie úvodného textu na tri časti. Označ podľa návodu:
 - *úvod* – začiatok rozprávania (pred udalosťou),
 - *jadro* – hlavná časť rozprávania (udalosť),
 - *záver* – záverečná časť rozprávania (po udalosti).

- 3 a) Porozprávaj Elenkin príbeh vlastnými slovami.
b) Vymysli a napíš k príbehu dva nové *nadpisy*.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

- 4 a) Pozri si obrázky súvisiace s úvodným textom. Očísluj ich podľa *časovej postupnosti*, ako sa dej Elenkinho príbehu odohral.
- b) Povedz, ktoré obrázky patria do *úvodu*, *jadra* a *záveru* rozprávania. Vyfarbi očíslované plôšky podľa návodu v úlohe 65/2.

Prečo je dôležité rozprávať dej príbehu podľa *časovej postupnosti* - podľa toho, ako sa odohral?

Toto je *osnova* textu. Môže byť nakreslená alebo napísaná. Pomáha nám pri rozprávaní príbehu.

- 5 a) Zorad a očísľuj časti osnovy podľa *časovej postupnosti*. Pomôž si úvodným textom.
- b) Povedz, ktoré časti osnovy patria do *úvodu*, *jadra* a *záveru* rozprávania.

6. Elenka ukazuje spolužiakom diplom

4. Elenka hrá v koncertnej sále

3. Koncertná sála

1. Elenka ukazuje spolužiakom fotografie zo súťaže

5. Elenka ako víťazka s kvetmi

2. Prechádzka s rodičmi po Karlovom moste

- 6 a) Prerozprávaj úvodný text podľa nakreslenej alebo napísanej *osnovy*.
- b) Porozmýšľaj a povedz, ako *osnova* pomáha pri rozprávaní príbehu.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

7 Pracujte vo .

- Prečítajte príbeh *Darček k narodeninám* na s. 44.
- Prezrite si slovné spojenia v plôškach. Slovné spojenia, ktoré nepatria k príbehu, prečiarknite. Slovné spojenia, ktoré tvoria osnovu príbehu, zoradte a očíslujte podľa *časovej postupnosti*.
- Prerozprávajte príbeh podľa *osnovy*.

3. Peniaze na darček

~~Oblíbené domáce zvieratko~~

1. Narodeniny Andrejovej babičky

5. Kúpa knihy

~~Narodeniny Andrejovej sestry~~

~~Recept z kuchárskej knihy~~

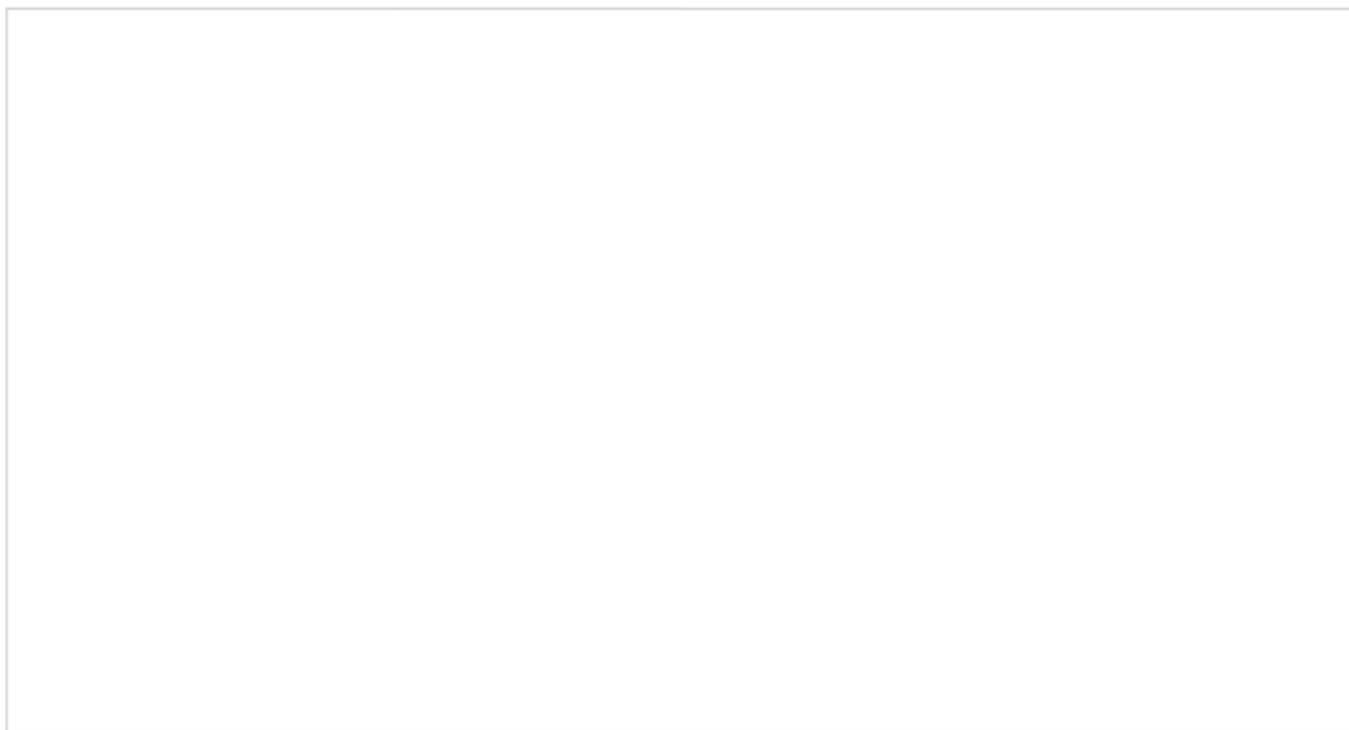
2. Darček pre babičku

4. Pomoc staršej sestry

~~Nákup oveta~~

- ## 8
- Nakresli *osnovu* k príbehu, ktorý si nedávno zažil/-a.
 - Porozprávaj pomocou nej svoj zážitok spolužiakom.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

9 ROZPRÁVKOVÁ OSNOVA

Rozdeľte sa do skupín. Každá skupina si vyberie ľubovoľnú slovenskú ľudovú rozprávku a napíše k nej osnovu. Potom ku každému bodu osnovy nakreslí obrázok. Hotové osnovy si navzájom vymeňte a prerozprávajte podľa nich rozprávky.

Rozprávanie zachytáva udalosť, zážitok alebo príbeh, ktorý sa odohral.

Členíme ho na úvod, jadro a záver.

Pri rozprávaní dodržiavame časovú postupnosť – príbeh rozprávame podľa toho, ako sa dej odohral. Pomáhame si osnovou. Osnova môže byť napísaná alebo nakreslená. Obsahuje hlavné informácie k jednotlivým častiam textu.

1 Doplň do poučiek chýbajúce slová.

Inzerát

je krátky a stručný text, prostredníctvom ktorého ľudia niečo hľadajú, ponúkajú alebo si vymieňajú.

Vizitka

je malá, väčšinou papierová kartička, na ktorej je uvedené meno a priezvisko, povolanie osoby alebo názov firmy a kontaktné údaje.

Nákres (schéma)

je zjednodušené a prehľadné zobrazenie (nakreslenie) predmetu alebo predmetov.

Návod

je písomné alebo ústne vysvetlenie postupu, ako niečo zložiť, zapojiť alebo poskladať.

Rozprávanie členíme na **úvod**, **jadro** a **záver**.

Osnova

môže byť nakreslená alebo napísaná. Obsahuje hlavné informácie k jednotlivým častiam textu.

2 a) Prezri si obrázky a napíš podľa nich do recept na prípravu mrkvovo-ananásového šalátu.
b) Priprav doma šalát podľa napísaného receptu.

Riešenie úlohy podľa individuálnych návrhov žiakov.

Ako sa ti darilo?

DOVIDENIA, TRETIACI!

„Nemôžem tomu uveriť!“ zvolal zrazu Výkričník, keď spolu s Bodkou a Otáznikom zostali v triede sami. Tretiaci sa už rozprchlí domov, čakali ich letné prázdniny. Niektorí pôjdu k starým rodičom či do letných táborov, iní sa tešia na výlety s rodičmi.

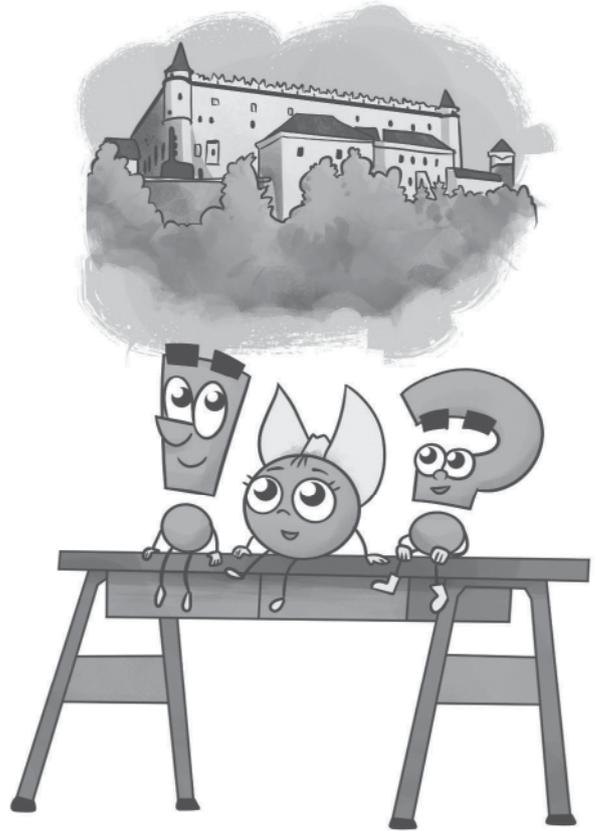
„A čomu nemôžeš uveriť?“ spýtal sa zvedavo Otáznik.

Výkričník sa porozhliadol po prázdnej triede. „No predsa tomu, že sa skončil ďalší školský rok! Ubehlo to tak rýchlo...“

„Nesmúť, kamarát, z našich tretiacov budú od septembra štvrtáci a my sa s nimi opäť naučíme veľa nového,“ povzbudila ho Bodka. Otáznik prikývol, priskočil k oknu a povedal:

„Vo štvrtom ročníku nás čaká veľké dobrodružstvo. Budeme cestovať po Slovensku. *Uvidíme mestá, vysoké hory, tmavé jaskyne, spoznáme dlhé rieky, hlboké jazerá i veľké priehrady.*“

Výkričník sa potešil, zbalil si svoj batôžtek a pri odchode zvolal: „Dovidenia, tretia trieda, po letných prázdninách budú aj z nás veľkí štvrtáci!“

1 Prečítaj text. Odpovedz na otázky.

- Kedy sa príbeh odohráva?
- Prečo boli naši kamaráti v triede sami?
- Prečo bol Výkričník smutný?
- Čo čaká našich kamarátov vo štvrtom ročníku? Nájdi o tom v texte vety a prečítaj ich.
- Ktoré mestá na Slovensku by si im odporučil/-a navštíviť počas prázdnin? Diskutuj o tom.

2 Prečítaj tvrdenia. Zakrúžkuj P, ak je tvrdenie pravdivé, N, ak je tvrdenie nepravdivé.

Veta *Nemôžem tomu uveriť!* je opytovacia.

V mene *Výkričník* sa nachádzajú dve obojaké spoluhlásky.

Vo zvýraznenej vete v úvodnom texte sú tri slová s *dvojhláskou*.

Slovo *rozprchlí* obsahuje jednu slabikotvornú spoluhlásku.

V úvodnom texte je jedno *vybrané slovo* po *m*.

3 a) Nájdi v úvodnom texte tri slová so *slabikotvornou spoluhláskou*.

b) Napiš ich a rozdeľ *zvislými čiarami* na slabiky.

roz/prch/li, štvr/tá/ci, štvr/tom, dl/hé, hl/bo/ké

- 6 a) Vypíš zo zvýraznenej vety úvodného textu na s. 69 všetky *podstatné mená, prídavné mená a slovesá*.
 b) Očísluj *podstatné mená v abecednom poradí*.
 c) Napiš ku každému *prídavnému menu slovo s opačným významom*.
 d) Napiš k *slovesám po dve slová s podobným významom*.

Podstatné mená:

mestá 4. jaskyne 2. jazerá 3.
hory 1. rieky 6. priehrady 5.

Prídavné mená:

vysoké – nízke dlhé – krátke
tmavé – svetlé hlboké – plytké
veľké – malé

Slovesá:

uvidíme – spozorujeme, zbadáme spoznáme – poznáme, zistíme

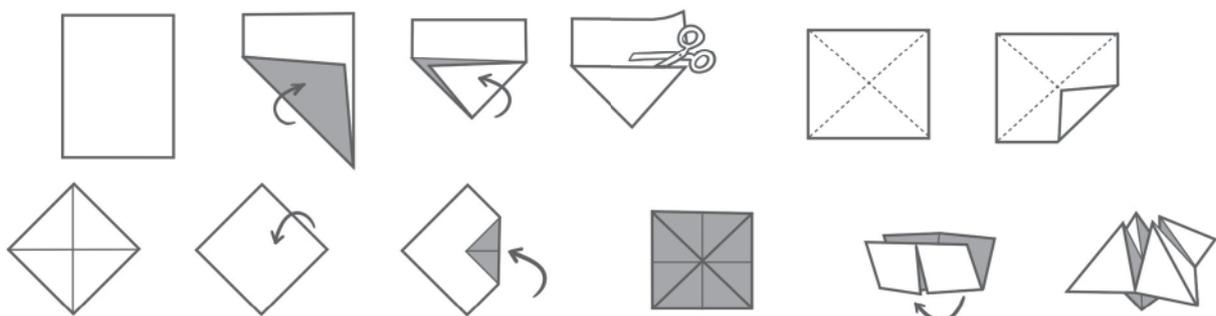
- 7 a) Dopln do slov vo vetách chýbajúce *samohlásky i, í alebo y, ý*.
 b) Podčiarkni v texte *zámená*.

Na strome sedí v yr a sleduje vzdušný v ir. Kto ti vraví s ynku, pofúkam ti s inku? Pri srdci ho p ichá jeho veľká p ycha. Vĺča v lese v ylo, zľakol sa ho V ilo. Dobrý kuchár s i ty a ja budem s yty. Naše mača z iva, psí štekot sa oz yva. Hneď sa prestaň b iť, máš už doma b yť!

8 **PAPIEROVÁ SKLADAČKA NEBO – PEKLO**

Vyrob si podľa nákresu papierovú skladačku. Vyfarbi vrchné štyri časti rôznymi farbami. Na časti skladačky, ktoré sú viditeľné po roztvorení, napíš čísla od 1 po 8. Ku každému číslu vymysli úlohu, napr.: Povedz päť vybraných slov po b. Povedz vetu, v ktorej budú aspoň dve vybrané slová...

Hra sa začína tak, že si dáš skladačku na prsty a spolužiak si vyberie jednu z farieb. Podľa počtu písmen slova vybratej farby (napr. slovo modrá má 5 písmen) otváraš a zatváraš skladačku (pri slove modrá 5-krát). Tam, kde ostane roztvorená, si spolužiak vyberie jedno číslo. Pod číslom sa nachádza úloha, ktorú musí splniť. Potom si môžete úlohy vymeniť.

9 Pracujte vo .

Vyberte a doplňte do slov a slovných spojení správne začiatkové písmená slov. Číslovky zapíšte slovom.

Miesto na výpočet:

Z prvej zastávky v (n/N) **N**itre odchádzal autobus o (8) **ôsmej** hodine.

Sedelo v ňom (10) **desať**

cestujúcich. Na druhej zastávke v (z/Z) **Z**latých (m/M) **M**oravciach vystúpili (2) **dvaja** a nastúpili (4) **štyria** ľudí. V (n/N) **N**ovej (b/B) **B**ani nikto nevystupoval, ale pristúpilo (5) **päť** ľudí. V (ž/Ž) **Ž**arnovici vystúpilo (9) **deväť** cestujúcich, nastúpili (3) **traja**.

V (h/H) **H**liníku (n/N) **n**ad (h/H) **H**ronom pribudol (1) **jeden** cestujúci, nikto nevystúpil. V (ž/Ž) **Ž**iarí (n/N) **n**ad (h/H) **H**ronom vystúpilo (7) **sedem** ľudí, nastúpili (6) **šiesti**. Na zastávke vo (z/Z) **Z**volene nikto nevystúpil a nastúpilo (8) **osem** cestujúcich. Posledná zastávka bola (b/B) **B**anská (b/B) **B**ystrica, kde vystúpili všetci.

10 Odpovedz na otázky z textu v úlohe 9. Číslovky zapíš číslom aj slovom.

Koľko cestujúcich vystúpilo na poslednej zastávke? **19 devätnásť**

Koľko zastávok spolu má táto autobusová linka? **8 osem**

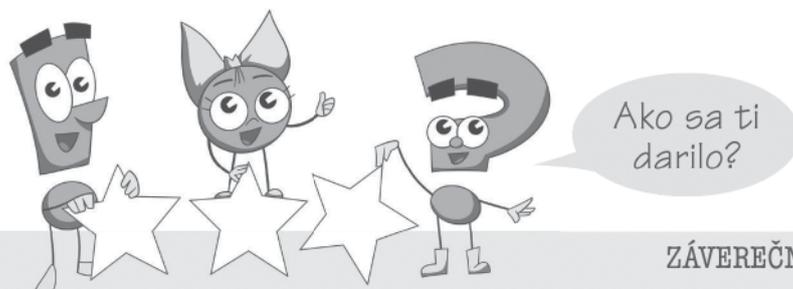
Koľká v poradí bola zastávka Nová Baňa? **3. tretia**

V ktorom meste bola predposledná zastávka? **vo Zvolene**

Názov ktorej rieky sa nachádza v pomenovaní miest Hliník nad Hronom a Žiar nad Hronom? **Hron**

11 PRAVOPISNÉ CVIČENIE

V Žiline sme čakali na príchod rýchlika. Išli sme navštíviť strýca Vila a strynú Simonu. Majú malého syna. Nedávno sa presťahovali do Starej Bystrice. Jej obyvatelia sa pýšia najpresnejším orlojom na svete. Ozýva sa z neho zvuk zvona a odbíja celú hodinu. Do obce vedie aj cyklotrasa.

SLOVNÍČEK

- A**
architektúra – 1. stavebné umenie, 2. spôsob výstavby
- B**
bochník – chlieb okrúhleho tvaru
brečtan – popínavá rastlina s neopadavými listami
- Č**
čepeľ – ostro naberúsená hrana noža
- D**
disciplína – dodržiavanie pravidiel, povinností
dokumentárny – ponúkajúci pravdivé, skutočné informácie z istej oblasti
dominanta – výrazný, nápadný prvok, stavba
- F**
fakulta – samostatná časť vysokej školy
fotoeditor – kto vyberá a upravuje fotografie do novin, časopisov, kníh
- G**
gotika – umelecký smer v stavebníctve
grafik – kto tvorí grafický vzhľad novin, časopisov, kníh
- H**
história – 1. veda o dejinách
2. dejiny, minulosť
3. príbeh, udalosť, historka
hlodavec – živočích s hlodavými zubami
hriva – dlhá srst na zadnej časti krku zvierat
- CH**
charakter – povaha človeka, jeho vlastnosti
- I**
infekcia – nákaza
inštalatér – kto montuje a opravuje plynovodné, vodovodné, kanalizačné potrubia
- J**
jazykovedec – odborník vo vede o jazyku
- K**
katedrála – hlavný mestský chrám, dóm
kemping – táborové ubytovacie zariadenie v prírode
kraslica – maľované veľkonočné vajce
- L**
lampión – lampáš s priesvitným, obyčajne pestrofarebným tienidlom
lasica – lesná šelma s veľmi pohyblivým štíhlym telom
- M**
metropola – významné, dôležité mesto, centrum určitej oblasti
- N**
nákova – podložka z tvrdého kovu, na ktorej sa kuje železo
nápor – silný tlak, útok
násyp – umelá vyvýšenina z nasypanej pôdy
- O**
opona – záves oddeľujúci hľadisko
osika – strom s typickými chvejúcimi sa listami
osýpky – detská infekčná choroba prejavujúca sa vyrážkami
- P**
pijavica – červ, ktorý sa živí cicaním krvi
piliny – jemné odpadové kúsky dreva alebo kovov, ktoré vznikajú pri pilení
pleso – prírodné jazero
pódium – vyvýšené miesto na verejné vystúpenie
pohrúžiť sa – zahĺbiť sa, ponoriť sa
porekadlo – slovné spojenie, ktoré obrazne (nepriamo) vyjadruje určitú situáciu
prirovnanie – porovnanie dvoch vecí na základe rovnakých alebo odlišných vlastností
príslovie – ľudová múdrosť s poučením
prvok – najjednoduchšia časť celku
- R**
recyklovať – opätovne spracúvať a použiť
režisér – umelecký vedúci divadelnej hry, filmu, prenosu
- rumádzgať** (aj rumázgať) – hlasno nariekať, plakať
- S**
separovať – oddeľovať
séria – skupina napr. vecí rovnakého druhu, ktoré tvoria celok
signál – dohovorené znamenie, ktorým sa odovzdáva nejaká správa, informácia
silomer – prístroj na meranie sily
sinka – modrina
síra – chemický prvok
siréna – signalizačný nástroj s prenikavým zvukom
sirôtka – 1. pestrofarebný kvet
2. dieťa, ktorému zomrel jeden alebo obaja rodičia
skanzen – múzeum vo voľnej prírode
starosta – zvolený najvyšší zástupca obce
sychravo – vlhko, chladno
sykot – syčanie, vydávanie zvuku ako pri vyslovovaní predĺženého s
sýpka – budova, miestnosť na uskladnenie obilia
syráreň – výrobňa syra
syridlo – prípravok na zrážanie mlieka
- T**
tip – 1. odhad výsledku
2. dobrá rada, odporúčanie
tradícia – súhrn zvykov, ktoré sa prenášajú z generácie na generáciu
typ – druh (človeka), model (lietadla)
- U**
uctiť – prejaviť uznanie
- V**
vatra – veľký oheň v prírode
vinš – blahoželanie, gratulácia
vsadený – vložený, vsunutý
výškomer – prístroj na meranie výšky
vzývať – 1. úpenlivo prosiť
2. uctievať
- Z**
zimník – zimný kabát
zlosyn – kto pácha zlo, zločinec

OBSAH

Členenie jazykovej časti učiva

Vybrané slová po s	2
Opakovanie: Vybrané slová po s	7
Opakovanie: Vybrané slová po r, s	8
Vybrané slová po v	10
Opakovanie: Vybrané slová po v	16
Vybrané slová po z	17
Opakovanie: Vybrané slová po z	19
Opakovanie: Vybrané slová po v, z	20
Opakovanie: Vybrané slová	21
Slovné druhy	24
Podstatné mená	26
Opakovanie: Podstatné mená	37
Prídavné mená	38
Opakovanie: Prídavné mená	40
Slová s opačným významom	41
Zámená	42
Číslovky	44
Opakovanie: Zámená, Číslovky	47
Slovesá	48
Opakovanie: Slovesá	50
Slová s podobným významom	51
Opakovanie: Slovné druhy	52
Opakovanie učiva 1. polroka (jazyková časť)	58

Členenie slohovej časti učiva

Inzerát	56
Vizitka	58
Opis	60
Opis pracovného predmetu	60
Návod a nákres (schéma)	61
Recept	64
Rozprávanie	65
Opakovanie učiva 2. polroka (slohová časť)	68
Záverečné opakovanie	69

ISBN 978-80-8146-249-8

aitec
vydavateľstvo

aitec online

aitec offline

A-01-21/D-01-22